

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasabos petty sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, április 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A közigazgatás egyszerűsítése**
- A képviselőház ülése.**
- A román színiat berekesztése.**
- Főhercegnő a gyermekek között.**
- Búr asszonyok a háború ellen.**
- A légberepült löpőgyár.**
- Dragonos hadnagyból bibornok.**
- Mezőgazdasági kiállítás.**
- Ujabb kémkedési-ügy Párisban.**
- Egy férj rémtette.**
- Nyári menetrend.**
- Gyilkosság a radnai-úton.**
- Tárca: Mihály magába száll.** Irta: Szakács Andor.
- Csarnok: A kis Hanna regénye.** Irta: Unger I.

A közigazgatás egyszerűsítése.

Budapest, április 26.

A belügyminiszteriumban serényen folyik a munka a közigazgatás egyszerűsítésén. Nagyon szükséges volna ezért, ha a javaslatokat, országgyűlési tárgyalásuk előtt, gyakorlati szakférfiak a megyéktől és városoktól alaposan megvitatnák. A közölt program szerint az egyszerűsítés alig lesz olyan nagyszabású, mint a milyennek ígérkezett és csak a bürokratizmus kiküszöbölésén segít, a mi valóban szükséges is, de éppen a legfontosabb, legbonyolultabb és nehézkes pénzügyi adminisztráción és adóügyön a legkevesebbet lendít, mindössze arra terjed ki, hogy a megyék számvevőségeiket és pénztárait elveszítik és államivá lesznek; ez is

inkább mondható munkaáthárításnak, mint egyszerűsítésnek. Fontos intézkedés lesz még az, hogy a megyei gyámpénztárak megszűnnek, az állam pénztárra veszi át azokat és hogy az árvák pénzei állampapírokban fognak elhelyeztetni.

A közigazgatás egyszerűsítésénél az lesz a legfontosabb, hogy az ügyek elintézése gyorsabbá válik, az akták száma csökken, inkább a szóbeliség lép előtérbe, a felelősségi fórumok kevesbbitetnek és a kézbesítés, a posta igénybe vételével gyorsabbá és egyszerűbbé lesz.

Ha valahol egyszerűsíteni kell, úgy ez az állami és községi adózás ügye és talán a vámkezelések is; e tárgyban történt is már felszólalás, de talán nem lesz érdektelen, sőt inkább aktuális, ha ezek felszínre tartatnak.

Jelenleg 11-féle adónemet ismerünk a betegápolási adón kívül és ezek 10 lajtromban vettettek ki. Az adórendszernek, hogy az azzal foglalkozók, de különösen az adót fizetők megértsék, könnyen kezeljék és a visszaéléseknek tág tere megszorítottassék, egyszerűnek és világosnak kell lenni, ami csak kevés adónem mellett volna elérhető. Jelenlegi adórendszerünkben tehát legelőször törölnökök volnának azok, amelyek részint csak a szegényebb osztályt sújtják, részint igazságtalanok; ezután a sokféle elnevezésű pótlékok a rendes adóba beolvastás által volnának megszüntetendők; ilyenek az első és másodosztályu kereseti adók. Az

első osztályu beolvadna a harmadosztályuba a létminimum figyelembe vételével, alacsony és progresszív százalék mellett, a másodosztályu pedig teljesen törölnökö, miután az illető adóköteles ingatlana vagy tőkéje után ugyanis meg van adóztatva. Ezzel kapcsolatban törölnökö a családtagok adója is, hiszen a családos embernek ugyanis több kiadása van, mint a családtagtalannak, többet fogyasztanak és így több fogyasztási adót fizetnek, véradóval is áldoznak a haza fentartásához, de különösen figyelembe veendő, hogy éppen a szegény embernek van nagy családja és a nemzet szaporodását ilyen adóterheléssel nem szabad az államnak meggátolni.

Törölnökö továbbá az általános jövedelmi és betegápolási pótlékok, valamint a vízsabályozási járulékok, mert ezek külön kivetése, könyvelése és beszédése sok dologgal jár, az államnak pedig mindegy, hogy milyen címen folyik be az adó, csak a kellő fedezete legyen meg szükségleteinek kielégítésére; a vizek szabályozása is állami érdek, kell, hogy az állam vegye kezébe és a költséget egyenlően felosztva, a hozadéki adókkal együtt szedje be.

Mindezen adókat az illető adónemekhez kell hozzáütni és amennyiben ezekre az államnak szüksége van, a fenmaradó adónemek kivetési százalékát a törölt adónemekével emelni; ezáltal megszűnnék az ezen adók kivetésével és külön számlákon való könyvelésével járó munkákat.

TÁRCA.

Mihály magába száll.

Irta: Szakács Andor.

A gép élesen füttyölt, a munkások mind megállottak s különös nyugtalansággal néztek a vasszörny bezárt ajtajára. — Ennek a magasra felnyuló roppant fekete gépfejnek hat embert kell most kiszolgáltatnia a vizek mélységéből. Vajjon kiadja-e őket épen, sérteletlenül?

Oh, hogy nyögött, remegett, süvöltözött ez a kegyetlen szörnyeteg, hogy a lelket, kit talán már áldozatának hitt, ki kell ime adnia mélységes gyomrából, amelyet keményen lent tart a folyam fenekén, husz méterre a vízszin alatt! Két barna pipáját hogyan hányja-veti; homlokán levő egy szemével, melyben szakadatlan izzik a piros szénzsaratnok, milyen dühös vörösséggel tekint bele a fagyba, az estébe, a ködbe, bugó orrmányából hóhullajtó sóhajok szakadnak ki s félelmesen mély hangján mily borzasztó dalokat gordonkázik föl a Tisza fenekéről.

Az asszonynak, a ki a deszkaház oldalához lapulva állt s azon a kisajtón át az urát várta vissza a hullámsírból, a haláltáncból, nedvesség csillogott szemében.

A gépész kerekeket csavart, szelepeket nyitott, láncokat oldott. A gép óriás piros tűszeme mindenre vörös fényt hintett, minden

vörös volt itt, mint a pokol tornácában, a vilamos lámpák, melyek a báltermeket „tündérfénybe” szokták borítani, itt csak pislogó mécsvilág-számba mentek.

Milyen hatalmakat fog igába a mérnök-agy hogy a rónán száguldozó vasparipáknak átkeletést biztosítson a folyam fölött! Minden tovasurrandó vékony gépszíjban sziklarepesztő erő van itt s azok a nádszál vékonyságának tetű vascsövek, amelyek két oldalt a késszonba szolgálnak, a süritett levegőben akkora hatalmat fujnak a roppant vasharangba, hogy az a százöles szélességű folyam roppant vízerején képes diadalmaskodni.

Békességben kell azonban élni az istennel annak, aki a késszon víz alá sülyesztett érckeblében akarja keresni a kenyerét. Valami rettenetes hely lehet az ott, hol örökösen sir, nyög, bug a rabságba vetett szabad levegő, hol hat munkás a folyam fenekén durja föl a szűz folyamagyat; hol oly süti a levegő, hogy az emberi beszéd lehetetlen; az ajk mozog, de a szó nem hallik, mert ha még utközben el nem fojtaná a hangot az elszorult kebel, hallatlanná tenné azt a vizmoraj, a szélsüvöltözés; hol a hus és vér ember, szívével és agyával kénytelen egyszerű gépalkatrészszé, emelő-karrá érzéketleníteni magát, mert elég egy ballépés, egy szédület, vagy egy elkésett mozdulat s a törekény emelőkar összezúzva, elveszve bukik önturta sírjába.

Ennek a pokolmélységnek kell most magából kiadnia nyolc munkást. — Nyolc eme-

lőkart, mely most ismét emberré akar nemesedni.

Végre, mikor már a bugás, szükölés csendesedett, föl pattant a késszon vasajtaja s egymásután nyolc ember került ki a gépfej sötét odvából. Ugy kellett öbe szedni őket, mert félholtak voltak s egyiknek orrán-száján jött a vér.

— Hamar a zsilibbe! — rendelkezett a kis doktor s míg a munkások elhurcíták a boldogtalan embert, sorra megvizsgálta a többieket is, meghajlítgatta lábukat, meghuzgálta karjukat, összetapogatta ütőereiket, nem tört-e csont, nem szakadt-e in, s nem pattant-e meg valami véredény?

Mind a heten „kielégítő állapotban” voltak, ezeket már nem kellett bevinni a süritett levegőbe, elég, ha a melegedő kamarába viszik őket.

Mi is vitték mind a hetet; Mihálynak a fejét az asszony tartotta az öleiben.

— Oh édes uram, oh jó istenem, — sutogta háláson, örvendezően; szegény asszony megtanulta már, hogyha így látja eljönni a gépből az urát, nem sirnia, hanem nevetnie kell.

A munkásokat aztán szépen lefektették a melegedő kamarában, az orvos sorra megvizsgálta őket újlag, összenézte az éritésüket, meg az órántést, melyik ver sebesebben, aztán pálinkát osztott nekik s mielőtt a vérző beteghez ment volna, langyos teát nagy barna csuprokból, megfelelően fölrumozva. Kell ez a

A városi pénztárak kezelésében az egyszerűsítésnek talán legnagyobb a szükségessége. Itt nem arról akarunk vitatkozni, hogy az egyszerű vagy kettős (kereskedelmi) könyvvitel felel-e meg jobban e célnak, hanem arról, hogy a városok nagy részében még ma is több pénztár van, nevezetesen házi, gyámi, adó, stb., — mindenik külön pénztáros, ellenőr és megfelelő személyzettel; vagy ha egy pénztár van is, de a különféle alapokat illető pénz és értékpapír külön-külön dobozokban őriztetnek. Akárhány város pénztára úgy néz ki, mint a fűszerkereskedő boltja, tele van kis fiúkkal és mind-egyiken rá van írva az alap neve. Mily nehézkes ezen pénztárkezelési mód, ha csak azt tekintem is, hogy a napi zárlat csaknem lehetetlen, vagy legalább is igen sok időt rabol el, a felekre nézve is hát-rányos és alkalmatlan, különösen, ha egy pénztárban nem tudja dolgát elvégezni és két vagy többféle is készletti rossz sorsa.

Ezen is segíteni, itt is egyszerűsíteni kell; elég minden városban egy pénztár, külön könyvelési és számviteli osztály mellett, mely mindenféle pénz beszedésére alkalmas; ezen pénztár az összes befolyt pénzeket együtt kezelheti; az egyes kezelési ágak naplói megmutatják, hogy mennyi az ő követelésük abból; ily eljárás mellett könnyű naponként zárlatot készíteni és mindennap nyugodtan hagyhatja oda hivatalát a pénztár személyzete.

Feltétlenül kívánatos még, hogy a hivatalos és a nem hivatalos pénzek forgalmának nagy részére a postatakarék-pénztár igénybe vehető legyen, vagy a takarékpénztáraknál a városok részére csekk-számla nyitassék, amely uton a forgalom nagy része, minden pénzolvasás nélkül lebonyolítható legyen. Ebből némi jövedelem is származnék, ami a nemzeti vagyonsodást mozdítaná elő; ez oly kényelem és az eljárást annyira egyszerűsíti, hogy felesleges minden további magyarázat hozzá. Egy azonban bizonyos, az, hogy a postatakarék-pénztár csak is a vidéki forgalom lebonyolítására volna

igénybe veendő, a helyi forgalomra pedig a takarékpénztárak csekk-számlái szolgálhatnak. A főfeltétel pedig az, hogy a postatakarék-pénztár eljárása ne legyen nehézkes, a kifizetéseket kívánatra azonnal teljesítse és a hatósági pénzeket értékpapírokat csak akkor vásároljon, ha arra megbízatást nyer.

A városi municipiumok pénzkezelése a kir. adóhivatalokra nem bizható, mert először ez is csak munka-áthárítás lenne, anélkül, hogy az egyszerűsítés eivel valamivel is előbbre vitetnék és másodszor a városi pénztárak forgalma sokkal nagyobb, mint a megyei pénztáraké s egészen más természetű, úgy bevételeinek, mint kiadásainak sokoldalúsága a kir. adóhivatalok személyzetének szaporítását vonná maga után és valljuk meg őszintén, hogy a kir. adóhivataloknak fogalma sincs a városok pénzügyei és azoknak vezetése iránt, minélfogva a megyék és a városok pénzkezelését egy kalap alá vonni soha sem lehetséges. **M. P.**

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 26.

Némi előcsatározás után nagyot ugrott a néppárt és a 12 §-ból átesapott a 26-ik szakaszra. Itt Major kacérkodott kissé s aztán áttért a Ház a 27-ik §-al az Adria adómentességének tárgyalására.

A néppárt erre tartotta fenn erejét, a mi abból is kiviláglott, hogy ma már tizenegyen jöttek el és Rakovszky csatába küldte összes párthiveit, noha ma csak ő és Major szerepeltek. De segítségükre jött Pichler és Polónyi.

A folyosón társalogtak addig, míg Major benn ékesszólásával boszantotta a teremben levő inspekciósokat.

De mert nagyszabásu beszédet mondott, közben 5 perc szünetet kért. Az elnök szívesen megadta.

A vita e szakasz körül úgy látszik, eltart holnapig.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Talián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedüs Sándor, Lukács László, gróf Széchenyi Gyula, Cseh Ervin miniszterek.

Az irományok előterjesztése után

A kolozsvári ügyészség felterjesztése.

Kola János előadó beterjeszti az igazságügyi bizottság jelentését a kolozsvári kir. ügyészség ama felterjesztése tárgyában, hogy Kolcsár János ellen a képviselőház megsértése miatt az eljárás megindítandó. A bizottság javaslatára a Ház a felhatalmazást nem adja meg.

Az Adria szerződése.

A 11 §-nál.

Major Ferenc módosítást nyújt be az iránt, hogy az Adria üzletszabályzatát a miniszter állapítsa meg.

Hegedüs miniszter ezt lehetetlennek tartja s a módosítás elvetését kéri. (Helyeslés.)

Elnök felteszi a kérdést.

Rakovszky István kijelenti, hogy a Ház nem határozatképes.

Elnök megszámláltatja a jelenlevőket. Kiderül, hogy csak 96-an vannak jelen, minek következtében az ülést felfüggeszti.

Szünet után.

Elnök konstatálja, hogy a Ház határozatképes.

A szakaszt megszavazták.

A 12 §-nál

Major kevesli a 100—1000 korona bírságot, arra az esetre, ha az Adria a járlatokat nem tartaná meg 5000 koronára kívánja a bírság felemelését.

Hegedüs miniszter e módosítást nem fogadja el.

Ezután a 26-ik §-ig felszólalás nem volt.

A 26-ik §-nál

Major Ferenc szerint az Adria nem érdemli meg az 1.140.000 korona szubvenciót.

Hegedüs miniszter rövid felszólalása után a Ház a szakaszt elfogadta.

Az adómentesség.

A 27 szakasznál, a mely az Adriának adómentességet biztosít,

Pichler Győző az állam érdekei ellen valónak tartja az adóelengedést. A nép ezer és ezer bajain nem tud segíteni a kormány. A pénzügyminiszter arra való hivatkozással, hogy nem telik, sok esetben még akkor is szűkebbül, mikor igen fontos szükségletek fedezéséről van szó. A néptanítók helyzetén nem segítenek. Száz és száz kérvény fekszik a ház előtt; mindmennyi támogatást kér, de nem kap. Gondoljanak a képviselők kerületeikre, egy pár ezer forinttal mennyit lehetne érde-

gyors élesztés, mert ezek az emberek mindjárt kétségbeesnek s magasabb bért követelnek, ha tüstént nem állítják őket talpukra.

Hamarosan erőre is kapott valamennyi s lassankint elszállingóztak a fabódékból; hanem Mihály ugyancsak elhagyta magát.

— Edes uram, talán szedelődzködnék már: öreg este van s a kicsike magában van.

Az ember a falat nézte; tompa, bágyadt tekintettel.

— A mellem megint nehezebb már, mint tegnap volt; alig bírok levegőt szedni. Látod, nem sokáig bírom már ezt.

Az asszony halvány ajakkal nézett az úrára. Szegény ember, mennyire szenved, a homloka csupa verejték s a szeme is hogy elvesztette a fényét.

Hallgattak s a hideg vaskályha sietve duruzsolt; valami halk, ütemes ketyegés volt hallható.

A kimerült embernek úgy tetszett, mintha ez e gyors, finom neszezés egyenesen hozzá beszélne; halálosan fáradt volt s hirtelen komolyan gondolt arra, hogy igazán meddig is bírja ezt? . . .

— Kety-kety-kety — hallatszott sebesen, tisztán.

Az ember megakart kérdezni az asszonytól, mi peneg, mi rezeg, de nehezebbre esett még a szó is; körülhordozta tekintetét, hátha meglátja azt az ördögöt.

Igen, meglátta. Nem his ördög volt az, hanem arany óra.

— Ujnye, hiszen persze, hogy az, — vé-

lekedett Mihály. — No mert gondolhattam volna.

Ott volt az óra az asztalon, ott ketyegett, neszezett, de milyen óra!

Pénylő arany volt annak teteje s a foglalatja, hosszú aranylánccal; azon meg piroskőves fityegő volt s a végén Szent György tallér.

Sokáig nézte Mihály az órát s a szeme csilogni kezdett.

Lassankint fölkel az ágyról, előbb csak felült, majd a féllábát eresztette le, aztán hirtelen fölugrott, az asztalhoz szökött s nagy kormos tenyerével beborította az aranyórát. Aztán összeszorította a markát s így bedugta a nadrágja zsebébe.

Az óra már nem volt az asztalon.

A másik kezével kivette a piros kendőt a lajbija zsebéből, azzal megtörülte gyöngyöző homlokát s fuladtan mondá:

— Gyerünk . . .

Az asszony, aki mindent látott, fejét lehorgasztotta mellére s már az ő homloka is nedves volt, mikor az ura után lépett.

Az ajtóban összeütköztek, de nem nétek egymásra.

Senki sem látta meg őket, a szabadba léptek, sűrű köd volt s abba sietve belefurták magukat.

Mikor az orvos visszajött s az óráját kereste, már hirük, hamvuk sem volt.

— Gondoltam, hogy nem találom itt — dörmögte az orvos — bizonyosan elejtettem valahol. Hiszen mindig a kezemben van. Ha a köd fölszakad, majd megtalálják.

— Hátha valamelyik munkás csente el — vélte este a katinban a mérnök.

— Oh dehogy — felelte az orvos — nem lop ez a munkás. Igen nagy szüksége van ennek az Istenre.

Igazat mondott az orvos, s ezt a Mihály is belátta később.

Mikor már kiusogták magukat, eléggé megnézegették az órát, s jól elrejtették az ágy szalmájában, s megállapodtak abban, hogy reggel korán az asszony beviszi a városba s a koma révén pénzzé teszi. lefeküdtek s elcsön-desedtek Mihályék. A Misi sem sivalkodott már, mert megtöltötte a gyomrát.

Hanem a Mihály szemére nem jött álom. Az az óra sehogysem ment ki a fejéből s az ágy fenekéről is felhallotta a neszezését.

Mult az idő, de nem mult el Mihály álmatlansága. Pedig halálosan törődött volt s máskor ilyenkorra már aludt egy-két verset. Mindenkép azon volt, hogy az órára ne gondoljon s mégis mindig arra tért vissza a gondolata. Igen igyekezett hallgatni a szél sóhajtását, bokrok zörgését s csak az óra ketyegését hallotta, aztán azon tündökött, vajjon alszik-e az asszony, hábar erősen gyanította, hogy az sem alszik.

Végre nem bírt már helyén maradni; felkelt s le s fel járkálni kezdett a sötétben. Más-kor ezt sohasem tette, mint a többi paraszt sem, mert a szobában való járkálás nem szokása munkás embernek.

Éles fütty hallatszott s a szüntelenül ébren levő késszon belesüvöltött az éjszakába, hozs-zsan, rémitően, fenyegetően.

köbken tenni, mennyi bajt és nyavalyát enyhíteni és ugyanakkor itt egy dusan jövedelmző vállalat milliókra menő kedvezményeket kap. (Tetszés balról.) Hegedüs miniszter személyét nem érinti, mert tisztelettel viseltetik iránta, de támadja a miniszterelnököt, amiért szó nélkül tüzi ennek a vállalatnak oly nagy mérvű indokolatlan támogatását. Még a betegápolási adót is elengedték az Adriának.

Rakovszky: Gyanus! Gyanus!

Pichler: Hogy lehet egy egészséges vállalatnak a betegápolási adót elengedni. (Élénk derűtség.)

Rakovszky: Gyanus! Nagyon gyanus! (Zaj.)

Pichler határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint az Adria köteleztetik úgy a szerződés után járó bélyeg- és illetékdíjat, mint az összes adókat megfizetni. (Helyeslés a bal- és szélsőbalon.)

Polónyi Géza: Politikai szemérmességnek tartja, hogy e javaslatot a miniszter javítás véget vissza nem vonja. A parlament tekintélyének csorbitását látja abban, hogy minden ellenérv dacára is keresztül hajtják a javaslatot. Mindenki tévedhet, a miniszter is. De jóvá lehet tenni. Hogy lehet az, hogy az adóhivatali közegek elengedték az Adria adóját.

Meszlényi Pál: Mást megcsiptek volna!

Polónyi: Ime akadt egy lelkiismeretes pénzügyminiszter . . .

Meszlényi: Kenn dősz! (Derűtség.)

Polónyi: . . . a ki közegeivel akciót indít meg arra nézve, hogy a hiba elcsináltassék s ugyanakkor egy javaslatot terjesztenek elő, a mely mindjárt biztosítja az adómentességet. Milyen más vállalat is kap ilyet, de nem teljes mentességet. Mondassék ki, hogy 6 százalékos dividendáig elengedi az állam az adót, de azon feljebb az adót fizetni köteles. Ő kénytelen kijelenteni, hogy itt az egyéni befolyás érvényesülését látja.

Rakovszky: Gyanus!

Polónyi: És ha a miniszter nem fogadja el az ő módosítását, akkor a Pichler indítványát pártolja.

Lukács Gyula jegyző: Major Ferenc.

Rakovszky: Halljuk a minisztert! Halljuk!

Pichler: Halljuk a pénzügyminisztert!

Major: Az adómentesség megadását az állam elleni bűnnek tartja. Ennek a javaslatnak a neve nem más, mint visszaélés!

Rakovszky: Igaz! Ugy van!

Major: Kulturális szükségleteinket nem tudjuk fedezni, az iparos osztályt nem támogatjuk és az Adriának mégis ekkora kedvezményeket adunk. Az a gyanu merül fel, hogy a javaslat mögött a kormány pártkasszája rejtezködik. Vagy talán a Lederer ur iránti nagy

tisztelet az oka az Adria iránti reverenciának? Őt perc szünetet kér.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Major folytatja s azt állítja, hogy ez a szakasz merénylet a képviselőház tisztessége és becsülete ellen. (Zaj.)

Buzáth szerint e javaslattal a kormány a szocializmust növeli. Hogy mer az Adria ekkora kedvezményeket kérni!

Rakovszky közbeszól: Becstelenség!

Elnök: Kérde kire értette Rakovszky?

— Az Adriára.

Buzáth: A szakaszt visszautasítja.

Rakovszky kéri, hogy beszéjét holnap mondassa el.

A Ház megadja beleegyezését.

Az ülést holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

A transzváli háború.

London, április 26. A reggeli lapok jelentik Pretóriából, hogy hír szerint *Baden-Powell* vissza fog térni Angliába, mert a dél-afrikai rendőrcsapatok parancsnokságáról lemondott. A hadügyminiszterium nem kapott erről jelentést. Hivatalos körökben azonban azt hiszik, hogy *Baden-Powell* valószínűleg rövid szabadságra megy.

London, április 26. *Kitchener* lord jelentti Pretóriából tegnapi kelettel: A legutóbbi táviratok óta a következő jelentések érkeztek be: Elfogtunk 113 burt, 10 bur megadta magát, zsákmányul esett 138 puska, 98 ló, egy tizenkétfontos ágyu és 15,000 kiskaliberű töltény. Tizenkét bur elesett. Helvétianál egy 47 centiméteres ágyu esett kezünkbe, a melyet azonban előbb hasznavehetetlenné tettek a burok. Kezünkbe esett azonkívül egy szintén hasznavehetetlenné tett Maxim-ágyu, sok szekér és marha. Angol részről elesett egy ember, megsebesült egy hadnagy és hét ember.

Mezőgazdasági kiállítás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 26.

Nagy sürgés-fordás, lázas munka folyik a városligeti iparcarnokban, mely a mezőgazdaságnak ad ezuttal helyett, hogy diszes köntösbemutassa, mennyit nőtt, mennyit fejlődött és hogy igazolja, miért is aratott Párisban a népek versenyében olyan szép diadalt. *Darányi* gyakorlatias érzékét tanúsítja, hogy mielőtt szétosztatnának a párisi kiállítási tárgyak, a maguk összességében is lássuk azokat. Hiszen végtére Párisban vajmi kevesen láttuk. Nemzeti dicsőségünk érzetével és a gazdaságvitelre nagy tanúságokkal fogunk benne gyönyörködni.

A mint a nagy kupolacsarnokba lépünk, május legszebb ékessége: a virágok fog adnak. A szinpompa gazdag vegyülete, pazar illat közepette alig tudunk a bájosnak ígézete alól felszabadulni. *József* főherceg margitszigeti, *alcsuthi* kertészetei, uradalmi, *Frigyes* főherceg uradalmi nemcsak kertészeteiket, de magas fokon álló mezőgazdaságukat is bemutatják.

Sétánkat jobbra folytatván, a gazdasági szakoktatás csoportjához jutunk. Magyar-Ovár, Keszthely, Kassa, Debrecen, Kolozsmonostor, valamennyi iskolánk külön fülkében mutatja be a maga multját, jelenjét. Amit ezek az intézetek feltárnak, méltán büszkeségünk tárgyai. Huszonkét földmives iskola kollektív kiállításban mutatja be gyakorlati irányát és azt, hogy ezekben az iskolákban a kiscsajdák fiait jó földmiveseknek akarják kiképezni.

A szőlők, borok, méhészet- és selyemtenyésztések külön nagy rész jutott. Tetszetősen mu-

tatják be borvidékeink gazdaságát szőlőrekonstrukciónkat, selyemtenyésztésünk előrehaladott állapotát.

Az állami *ménésbirtokok* mezőgazdasági tekintélyes, feltűnő része a kiállításnak. Gazdag, dekoratív pompájával kellemesen hatnak a cukor- és malomipar kiállításai.

Debrecen külön fülkében mutatja be jellegzetes kiállítását. Olyan takaros, mint egy szép debreceni menyecske.

Az *állatorvosi akadémia* kiállítása meglepő. Itt van a híres „Kincsem” csontváza, melynek azon lovak között, melyek valaha Derby-lovak voltak, leghosszabb lábszár- és csánkcsontjai voltak.

A földmívelési miniszterium munkásosztálya bemutatja azt a szocialis törvényhozási és kormányzati tevékenységet, melyet *Darányi* inaugurált.

A *Hermann* Ottó ösfoglalkozásra vonatkozó kollektív gyűjteménye megállít minden szemlélőt; meglepő *Lendl* tanárnak vadászati és erdészeti csoportja. Ez egy vonzó panoráma, melynek kész az illuziója.

Ilyen ingyen-látványosság nem egyhamar állt a közönség gyönyörködtetésére. Május első napjaiban nyílik meg a kiállítás a nagyközönségnek.

A román zsinat berekesztése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

A mai ülés tárgysorozata előtt *Russu* lapszerkesztő sürgős választ kért tavalyi interpellációjára vonatkozólag a *Hamsea* Agoston kolostori főnök és szemnáriumi rektor által viselt állások összeférhetlenségi ügyében.

Goldis püspök válaszában kijelenti, hogy *Hamsea* Agoston ő hozzá benyújtott kérvényében a szemnáriumi rektori állásról lemond, kérve nyugdíjjogosultságát megállapíttatni és visszavonul a hodos-bodrogi zárdába, megtartva ott a főnöki állást.

Russu és a zsinat a választ tudomásul veszi.

Oncu Miklós dr. által kidolgozott gondnoksági tanácsai szervezet tárgyalása többek hozzászólása után nem tárgyalattott.

Heves vita volt *Oncu* előadó és *Zigre* nagyváradi titkár között, aki azt hangsúlyozta, hogy a szervezet a két konzisztorium meghallgatása és véleményezése után hozható csak a zsinat elé.

A zsinat határozata folytán ezen szervezet a két konzisztorium véleményezése után egy megválasztott bizottságnak adatik át és ha teljes megegyezésre jönnének, akkor még ezen évben alkalmazandó, ellenben a jövő évi zsinat tárgyalása alá bocsátandó.

Goldis püspök felkéri a tagokat, hogy csak azok választassák be magukat a bizottságokba, akiknek fizikai idejük megengedi a sok utanjárást és mulaszthatlanul láthatnak hozzá a munkálatokhoz, egyszersmind kijelenti és kéri a comissiókat, az összes javaslatokról direkt akar tudomást szerezni.

A tanári kar fizetése pénzhányában egyelőre nem emelhető fel, hanem kiadatik a szervező bizottságnak, hogy a jövő zsinatra az alapítványok áttanulmányozása után javaslatot készítsen.

Halic dr. javasolja, hogy a tanári alapfizetés 1000 frtban és 200 frt lakbérben állapítsák meg az előirt ötödéves pótlékon kívül.

A nagyváradi budgetet 28.355 kor. 82 fill. és az aradit 99.139 kor. 61 fillérben állapítja meg a zsinat.

Az egyházmegyei főtanfelügyelő mellé, aki jelenleg *Corogar* Romulusz, a zsinat meghatal-

Nem, ezt már nem bírhatta el Mihály.
— Alszol, asszony? — suttogott.
— Mit akar kend? — kérde az. — Hiszen tudja, hogy ébren vagyok.

— Azám, tudom . . . Hallod?
— Beszéljen kend.
— Azt akarom mondani, hogy . . . én ezt nem állom ki.

— Mit?
— Hát ezt e. Ezt a neszezt.
— Aztán mit akar kend?
— Elmegyek, felzörgetem az orvost s vizsgálom neki az oráját.

— Tán a Jézus társaságába lépett kend?
— Nem a, nem lettem ujhitü . . . hanem látod . . . vissza kell adnom mégis az orát, mert máskülönb holnap reggel, ha a víz alá szállok, hogyan hívhatnám magamhoz az Isten segedelmét? Szükség van pedig rá nagyon . . . Aztán ládd aludni is kéne . . .

— Hát tégyen úgy a hogy jónak véli — mondá az asszony s mikor s távozó Mihály betette maga után az ajtót, hirtelen, örömmel föl-kelt, az ajtóba állt s dobogó szível leste, megy-e csakugyan?

Ment az csakugyan, látni ugyan nem látta, de hallotta távolodó lépteit, melyek hangosan kopogtak a keményre fagyott uton.
— No csakhogy . . . hála isten . . . motyogta elérzékenyedve az asszony s kezeit összekulcsolva, az égre emelte tekintetét.

Vastag fátyol volt azon, három soron is: fölleg, köd és sötétség, de azért e pillantásban az asszony alkalmasint meglátta a nyitott eget.

mazza a püspököt, hogy a szükséghez képest angazsáljon egy segédtanfelügyelőt, de ez nem tekinthető rendszeresítettnek. Erre az állásra valószínűleg egy fiatalabb tanárt rendelnek be a központhoz szolgálattételre.

A képviselők napidíjjait és fuvarkölségeit 2938 kor. 34 fillérben állapítják meg.

Goldis püspök örömmel konstatálja egyrészt, hogy a zsinat méltóságteljesen folyt le, a tárgyalások magas színvonalon tartottak meg, kerülve a személyes és kicsinyes ügyeket, szem előtt tartva az egyház és haza általános nagy érdekeit, de nem mulaszthatja el sajnálkozását kifejezni a felett, hogy a nagyváradi konzistorium területéből megválasztott képviselők fele nem vett részt a tárgyalásokon, szereti hinni a fors majort, megköszönve a zsinatnak munkásságát az idej zsinatot bezártnak jelenti ki.

A zsinat nevében *Serb* Geraszim belinci esperes méltatja szép szavakban a püspöknek áldásos két éves munkásságát, biztosítva a zsinat általános szeretetéről és közbecsüléséről, egyszersmind hosszú életet kívánva, hogy a kitűzött céljait elérhesse, megköszöni a zsinatnak pártatlan vezetését.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: A bor. szimf. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: New-York szépe. operette.

Este: Ocskay brigadéros, történelmi szimf. (Páros bérlet.)

* **Az évad vége.** A színházi bérlet a vasárnapi előadással ér véget: akkor lesz a kétszázadik előadás. A páratlan bérlet szombaton *A bort* kapják utolsó előadásnak, a párosok vasárnap *Ocskay brigadéros*. Vasárnap délután *New-York szépe* kerül színre először fél helyárok mellett. Ez lesz a társulat utolsó délutáni előadása a közsínházban. Hétfőn és kedden még a téli színházban játszik a társulat, melynek középpontja akkor a Nemzeti színház kiváló művésze *Ujházi Ede* lesz. Elsejéttől aztán ötödikéig a társulat csak próbákat tart, legtöbbet természetesen a *San-Toy* operettből, mely még május első felében kerül színre a nyári színházban. A míg a társulat esti működése szünetel, a téli színházban négy estén át az *Uránia* fog négy kiváló darabjával szerepelni. Műsoron lesz *A XIX. század és Spanyolország*, *Pekár Gyulától, 1848*, *Hentaller Lajostól és Amerika*, ifj. *Hegedüs Sándortól*. A darabokat az *Uránia* tudományos színház Aradra jövő személyzete ugyanazon képekkel mutatja be, mint Budapesten, a hol éppen ezek a darabok vonzóttak legtöbb közönséget a szép kerepesi-uti színházba.

* **Tapolcai Dezső** ma bucsuzott el tőlünk a *Coralie* és társa *Jules* szerepében kis számú közönség előtt. A vendég alakítása pedig zsufozott házat érdemelt volna, mert csak az ő játéka, az ő ötletes szerepfelfogása tette előttonk érthetővé, hogy miért volt e darab a *Vigszínház* egyik kasszadarabja. Mi csak halvány képet kaptuk a mi *Jules*ünkben ezen remek szerep milétért. A közönség folytonos derűtségben volt és zajos tapsokkal, többszöri kihívásokkal honorálta a jeles alakítást. Kedves és szemrevalók voltak *Tomcsányi* és *Menszáros Margit*, a többiek a régi nivón mozogtak, ami csak dicséretükre válik.

* **Betiltott színelőadás** A fővárosi városi-gei „Dalos színházba” ma egy szocialista izü darab volt előadásra kitűzve. A darabnak címe „A gyári lányok” Az előadást azonban *Máltás Hugó* rendőrtanácsos, a tüntetésektől tartva betiltotta. A munkásokat kik jegyekért a pénztárt valósággal megostromolták, az előadás előtt értesítették a darab betiltásáról. Érdekes, hogy a betiltott darabot fővárosi szocialisták műked-

velői előadásokon már többször előadták anélkül, hogy a rendőrség közbe lépett volna.

* **Süket némák színelőadása.** Hihetetlenül hangzó hirt jelentenek *Manchesterből*. Az ottani süketnéma intézet növendékei egy thea estély keretében előadták *Hamletet*. Az érdekes pantominikai előadást nagy közönség nézte végig. Mult évben ugyancsak ezen intézet növendékei *Romeo és Juliát* játszották.

A légberepült löpörgyár.

(A katasztrófa részletei.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 26

Mai lapunkban megemlékeztünk már arról a borzalmas szerencsétlenségről a mely *Majna-Frankfurt* egyik külvárosában történt a hol robbanás következtében légberepült egy nagy vegyészeti gyár, ahol egyebek között füsttelen lőport is gyártottak. A lángok ácsaptak a *Majna* a pusztító elem lángba borított a tulsó parton egy egész falut, a melynek lakossága rémulden menekült az irtóztató láng tenger elől. *Griesheim* és *Schwanheimban* száz meg száz család maradt földél és kenyér nélkül,

Az érkező táviratok szivszaggató jelenetekről adnak hirt. Gyermekek apját, anyját, szülő gyermekének holttestét keresi s mikor egyet-egyet sikerül az üszkös gendák alól kihuzni a szivettépő jelenetek megismétlődnek.

A szerencsétlenül jártak számát még eddig nem tudták megállapítani.

A tüzvész körüli mentésekről, az eddig előkerült halottak és sebesültekről a következő táviratok számolnak be:

Frankfurt, április 26.

A griesheimi katasztrófáról ujabban azt jelentik, hogy este 7 óráig 15 halott és sok súlyosan sebesült került elő. A romok alatt még sok áldozat van. A szerencsétlenség ozsonna idején történt és ez az oka, hogy a szerencsétlenség áldozatai között több asszony is van. A gyöngén sebesültek száma meghaladja a százat. Az a hír, hogy több benzinkazán is felrobbant, nem igaz. A szerencsétlenséget kis tüzvész okozta, a melynek oka még nincs felderítve. A tüztől meggyuladt néhány pikrinsavval telt tartó és ez okozta az iszonyu robbanást. A szomszéd házak részint meggyuladtak, részint az erős légnyomás döntötte őket romba. Egész *Griesheimban* alig van ház, a melynek ablakai össze nem zuzódtak volna. A *Griesheimmal* szemben lévő *Schwanheimban* is kigyuladt három csür, de a tüzet hamarosan eloltották. Minthogy a benzinkazák felrobbanásától tartottak, az egész lakosságnak ott kellett hagyni a helyiséget.

Este 7 órakor 30 perckor történt az utolsó robbanás. A sebesültek ápolására négy állomást létesítettek. A vasuti közlekedés *Frankfurt* felől és *Frankfurt* felé este 8 óráig szünetelt, csak a sebesülteket vivő vonatok jártak a vonalon. 8 óra 30 perckor ismét megengedték a lakosságnak, hogy visszatérjen a helységbe, mert továbbhi veszedelemtől nem kellett tartani. Benn azonban még folyton pusztit a tűz. A mentést éjjel fáklya világánál folytatták.

Frankfurt, április 26.

Griesheimban éjjelre eloltották a tüzet, úgy hogy minden veszély megszűnt. Ujabb holttesteket eddig nem találtak. A sebesültek számát 150-re teszik. Sok embernek nyoma veszett. Mintegy 1000 munkás kenyérét vesztette. A gyáraknak egy része folytatja az üzemet. A tüzvész a *Max* és *Müller* cég kémiai

gyárát és a *Griesheimi* festőgyárnak egy részét is elpusztította.

Frankfurt, április 26.

Griesheimban a veszély még mindig nagy. Tizenegyórákor ma ismét robbanástól tartottak, s ezért a kotonák, tüzoltók és a mentésnél dolgozó munkások elmenekültek. A robbanás szerencsére nem történt meg s így ismét a mentéshez fogtak. A romhalmazokba a délután folyamába. Dr. *Jakobi* a gyár egyik vegyészének holttestét találták meg. Egy mérnök a nagy detonáció következtében megsiketült.

Búr asszonyok a háború ellen.

(Mi újság Transzvámban?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Az angol-bur viszály kimenetelére nézve vajmi nehéz volna tájékozást nyerni a szállongó hírek után. Az ellenmondások sűrű kavardása minden szabad kilátást a jövőbe elzár. Így például a *Reuternek* *Harrysmithből* kapott távirata azt jelenti: *Botha neje* kinyilvánította, hogy ideje volna, hogy férje abbahagyja a harcot, mert annak folytatása hiábavaló.

Brüsszelből viszont azt távirják, hogy *Krüger* *Botha* küldöttét fogadta, a ki a harctérről fontos híreket hozott. *Botha* *Krüger*hez intézett levelében az angolok helyzetét a legsötétebb színekben festi és erősen bizik abban, hogy a burok fognak végre is győzni.

Itt a férj és a feleség két ellenkező nézetet látszanak vallani, a mi, ha nem mesebeszéd, a burok ügyére nézve sajnálandó körülménynek mondható.

Nincs kizárva, hogy az előkelőbb bur nők *Pretóriában* már megunták a hosszas háborút, a mely férjeiket távol és folytonos veszedelemben tartja. Azonkívül a *Pretóriában* levő angol fővezér és tisztikara mindent elkövetnek, hogy a pretóriai burokkal és bur nőkkel elhitesseék, hogy *Anglia* főnhatósága valóságos paradicsom-má fogja változtatni *Transzvált*, s a buroknak olyan jó dolguk lesz, a milyen még soha sem volt.

Nem lehetetlen, hogy ennek a paradicsomi állapotnak fényes és boldog kilátásától *Botháné* is megkáprázott. Csak az a gyanus a dologban, hogy épp az angolok kezdik szerepeltetni *Bothánét*, mint politikai faktort. Talán nem is igaz az egész, csak a burok intencióját illetőleg kísérik meg kissé tévutra vezetni a világ közvéleményét.

Hogy mi mindentől félnek különben az angolok, kitűnik a „*Daily Chronicle*” ama hírből, hogy az angolok *New-Orleansban* megtudták, hogy az általuk loápolóknak szerződötett emberek titokban a burok szolgálatában álltak és a délafrikai harctérre szállított lovakat takonykór-bacillusokkal oltották be.

Ez már azért is hihetetlen, mert ez a műtét nagyon veszedelmes és a baj a legnagyobb óvatosság mellett is könnyen elkapható. A mely ember pedig egyszer a szopornyicát elkapta, az menthetetlenül elveszett. — Hogy a „burbarát” loápolók életüket ily könnyelmű módon kockáztatták volna, mégis bajos elhinni az angol újságnak.

Kitchener eközben azzal szerez az ingadozó angol kormányának délafrikai örömet, hogy újra, meg újra felsorolja az elfogott burokat. Egy mai jelentéséből látjuk, hogy fogságba ejtett 355 burt, elfoglalt 486 fegyvert és egy tizenkétfontos ágyut és 15.000 kgr. töltényt. Hát ez, persze, egy kissé sok lesz.

Dragonos hadnagyból bibornok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26

Abban a fényes udvari és főúri társaságban, mely a magyar székesfővárost ez idő szerint igazi királyi rezidenciává teszi, az általános érdeklődésnek középpontja *Skrbenszky* Leó báró biboros és prágai hercegérsek.

Kevesen tudják, hogy az ereiben magyar vér is csergedez. Anyja, született *Erdődy* grófnő, annak idején a monarchiának egyik legszebb asszonya volt. Ezt a külső tulajdonságát fia is örökölte, akiről a tegnapi ünnep előkelő társasága azt találta, hogy beteges arcvonásai mellett is igazán szép férfiú.

Skrbenszky Leó nagy kegyben áll a királlyal; ő Felsőháza az udvari ebédet követő cercle után is többek előtt nagy dicsőretil nyilatkozott róla. A fiatal biboros ritka szellemi tulajdonságaival valóságos lebilincselte a magyar urak közül is mindazokat, akiknek alkalmuk nyílt a vele való érintkezésre.

Ezeknek a fényes tulajdonságoknak, a királyi kegynek és udvari összeköttetéseknek köszönheti *Skrbenszky* báró azt a szédítő karriert, amelyet rövid idő alatt megfutott.

Alig egy évtizede annak, hogy csak hadnagy, még pedig, úgy beszéltek, ugyancsak vig életű dragonos hadnagy volt a közös hadseregben. Harmadfél évvel ezelőtt még falusi plébános volt s ma, alig harmincnyolc éves korában, ünnepelt tagja a biborosok kollégiumának.

Skrbenszky Leó báró az Agol királynő-szállóban lakik. Őt tagu kíséretével együtt tizen-négy szobát rendeztek be számára az első emeleten. A hercegérsek több látogatást tett, volt a többi közt *Vaszary* Kolos hercegprímásnál és *Szell* Kálmán miniszterelnöknél is. Számos látogatót fogadott. A magyar főpapságból meglátogatták: *Schlauch* Lőrinc nagyváradi biboros püspök, *Samassa* József egri érsek, *Hornig* Károly báró veszprémi és *Desseffy* Sándor csanádi püspökök. A magyar arisztokrácia több tagja is járt a prágai biborosnál, a többi közt *Szapáry* Pál gróf, az *Eszterházy* és *Zichy* grófok. *Skrbenszky* báró a mióta a fővárosban van, mindig lakásán étkezett s minden alkalommal több vendéget hívott asztalához.

Ujabb kémkedési-ügy Párisban.

(Egy magyar ember letartóztatása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 26.

Nagy szenzációt kelt Párisban egy kémkedési ügy, mely bennünket annyiban érdekel, hogy egy magyar ember is van a letartóztatottak között.

Commentryban négy embert tartóztattak le, akik egy acélgyárban, ahol új fajta ágyuk gyártására készítik az acél anyagot, a gyártás módjáról kísérelték meg tudomást szerezni. Azt hiszik, hogy a németországi *Krupp* féle gyárnak akarták a titkot eladni.

Az eset még eddig igen homályos és fölötte titokzatos teszi az a körülmény is, hogy ezzel kapcsolatban Párisban a Chatham-szállóban egy magyar pincért tartóztattak le, aki állítólag a commentry-i kémekkel összeköttetésben állott. *Joanovics* István a neve, és 25 éves, aki már három éve áll a Chatham-szálloda szolgálatában. Mindig hű és megbízható embernek bizonyult, aki szolgálatát pontosan és hiven teljesítette.

Egy hónappal ezelőtt *Joanovics* azzal állt elő, hogy Commentryba akar utazni, hogy ott

a francia nyelvben tökéletesítse magát, mivel a Chathau hotelben csupán németül és angolul nyílt alkalma beszélni. A szálloda igazgatója megadta neki az engedélyt és *Joanovics* el is utazott.

Commentryban egy szállodában lakott és egy nyelvtanár járt hozzá naponta, hogy franciául tanítsa.

Igen gyakori összeköttetést tartott fenn itt *Joanovics* az elfogott kémkedőkkel.

Mikor visszautazott Párisba, újra elfoglalta a Chathau-szállodabeli szolgálatát. Tegnap egy detektív kereste fel *Joanovics* Istvánt. A szobáját, ahol egy másik pincértársával együtt lakott, átkutatta a detektív és lefoglalta a pincér iratait és leveleit, aztán felszólította, hogy kövesse a rendőrségre.

A rendőrségen letartóztatták. Mivel késő estig nem tért haza, a Chathau-szálló igazgatója elment a rendőrségre, hogy tudakozódjék *Joanovics* felől. A rendőrségnél azt mondták neki, hogy mivel alapos gyanu van arra, hogy *Joanovics* részes a kémkedésben, fogva tartják.

Commentryban négy más embert tartóztattak le ez ügyből kifolyólag. Egy munkavetőt, egy munkást, egy korcsmárost és egy volt vámházi hivatalnokot, akiknél házkutatást tartottak.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi ipartestület pótválasztásokat eszközölő rendkívüli közgyűlése, mely a múlt vasárnap a tagok csekély érdeklődése miatt megtartható nem volt, vasárnap d. e. 1/2 10 órakor fog megtartatni a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül.

(*) Az Erzsébet jótékony asztaltársaság szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendezetett értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

Főhercegnő a gyermekek között.

(Mária Valéria mint védasszony.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 26.

Mária Valéria királyi hercegnő ma délelőtt 11 órakor nyitotta meg a fővárosban a védnőksége alatt álló budapesti országos első gyermekmenedékhely-egyesület IX. kor. Vendel-utcában épült új központi intézetét. Az ünnepélyes megnyitás nagy fényvel ment végbe.

Az intézet déli növényekkel szépen földiszitett előcsarnokában már 11 óra előtt jóval egybegyűltek az egyesület választmányi hölgyei, élükön gróf *Károlyi* Sándornéval, aki kiapadhatatlan jótékonyágával valóságos nemtője az egyesületnek, és *Adler Bancalari* Hedvig, alelnöknővel. Ott voltak még: *Károlyi* Erzsébet gróf kisasszony, gróf *Wenckheim* Frigyesné, gróf *Csekonics* Endréné, *Ciráky* Béla grófnő, gróf *Károlyi* Istvánné, gróf *Károlyi* Lászlóné, özv. gróf *Károlyi* Viktorné, gróf *Forgách* Józsefné, gróf *Zay* Adolfné, A kormányt *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter, *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter képviselték. Megjelentek: Gróf *Károlyi* Sándor, *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, *Schermann* Alajos főorvos, a Fehér Kereszt egyesület képviselőjében *Tábor* József kamarás, *Szalárdy* Mór főorvos.

A Vendel-utcában a Ranolder-intézet növendékei, és az egyesület István-lelki kertészeti intézetének növendékei állottak sorfalat. A nagy számban megjelent vendégeknek nem kellett soká várakozniok. Pont 11 órakor két udvari fogat állott meg az intézet kapuja előtt. *Mária Valéria* kir. hercegasszony érkezett meg *Vécsey* bárónő, udvarhölgy és gróf *Cappy* huszárnagy kamarás kíséretében.

Az intézet kapujában *Adler-Bancalari* Hedvig alelnöknő és a miniszterek, a lépcsőházban gróf *Károlyi* Sándorné és a polgármesterek fogadták a fenséges asszonyt, aki sima fekete bársonyruhát és rózsaszínű kalapot viselt. A kir. hercegnő örömét fejezte ki gróf *Károlyi* Sándornénak, hogy eljöhetett a szép ünnepélyre. A grófné itt bemutatta a főhercegnének *Márkus* főpolgármestert és *Halmos* polgármestert, kiktől a fenséges asszony az épület fenállásának ideje felől tudakozódott. Azután a megjelent hölgyek sorfala közt a házi kápolnába ment a királyi hercegasszony, ahol *Kurtis* Vilmos plébános mondotta a misét, mely alatt az intézet énekkara zengett dalokat. Misa után a fogadó-terembe ment a királyi hercegasszony akit itt *Novák* Lajos kanonok üdvözölt szép beszéddel. Azután két kis intézeti növendék leány mondott megható köszönetet a fenséges asszonynak, aki mindkét kicsikét megcsókolta.

Erre megkezdődött a cerle. A főhercegnő megszólította a miniszterelnököt, *Wlassics* és *Darányi* minisztereket, a főpolgármestert. — Azután a megjelent választmányi hölgyeket mutatta be gróf *Károlyi* Sándorné és *Adler Bancalari* Hedvig. A fenséges asszonynak mindegyik hölgyhöz volt néhány kedves, egyszerű kérdése, melyek különösen az intézet fejlődését és ügyeit illették.

Azután *Vámos* Gyula dr. főorvos vezetése mellett a kir. hercegasszony megtekintette az intézet helyiségeit. A hálóterem, az ovoda, valamint a célszerűen berendezett intézet minden egyes helyisége nagy mértékben megnyerte a főhercegnő tetszését, amit folyton szíves szavakkal adott tudtára kíséretének.

Végül a kir. hercegasszony beírta nevét a látogatókönyv első lapjára és szívélyes bucsút vett a megjelentektől, meglegedését és örömét fejezve ki a látottak fölött. Az utcán ezalatt nagy tömeg gyűlt egybe, amelynek lelkes éljenzése közt távozott a népszerű királyi hercegasszony.

HIREK.

Nyári menetrend.

— A m. kir. államvasutaknál. —

Arad, április 26.

A magy. kir. államvasutak és az általuk kezelt magánvasutakon f. évi május 1-én a nyári menetrend lép életbe. Aradot és környékét az új menetrendből a következő változások érdeklik:

A Budapest—kolozsvár—predeáli és a Budapest—arad—tövisi vonalokon: A jelenleg Kolozsvárról és Aradról egyesítve Budapest k. p. u-ra délután érkező és innét ugyanezen irányokba egyesítve induló délutáni gyorsvonatok Budapest és Szolnok között ismét elkülönítve fognak közlekedni.

A Budapest—aradi gyorsvonat mindkét irányban május 1-től Arad és Tövis között, június 1-től pedig Tövis és Predeál között folytatást nyer és Predeálon ismét közvetlenül csatlakozik a román vasut gyorsvonatához Bukarest felé, illetve felől.

Budapest és Nagy-Káta között május 15-től bezárólag szeptember 15-ig vasár- és ünnepnapokon minekét irányban egy-egy helyi vonat ismét forgalomba helyeztetik.

Minden vasár- és ünnepnapokon, valamint a radnai bucsunapokon *Mária-Radnától—Aradig* este egy helyi vonat indittatik, minek folytán ezen napokon a *Tövisről—Aradra* este 8 óra 57 perckor érkező személyvonatnál *Mária-Radna* és *Arad* között a szomszédos forgalmu és menettértyi jegyek használata kizáratik.

Brassó és Predeál között, mindkét irány-

ban egy-egy tehervonat, napontai személyszállítással fog közlekedni, mely Predeálról reggel 7 óra 55 perckor Brassóba és Brassóból este 8 óra 19 perckor Predeálra érkezik.

A Budapest—arad—tövisi vonalon a Budapest-aradi gyorsvonalat, mely jelenleg Budapest és Szolnok között a kolozsvári gyorsvonattal egyesítve közlekedik, már április 30-án a kolozsvári gyorsvonattól elkülönítve Budapestről *d. u. 2 óra 15 perckor* fog indulni és már *Tövisig* fog közlekedni.

A f. évi május hó 31-én Budapestről Aradon át Tövisre érkezett gyorsvonalat már *Predeálig* fog közlekedni, ellenben a Predeál—Arad budapesti irányban közlekedő gyorsvonalat május 31-éről június 1-ére hajló éjjelen Predeáltól Tövisig még nem helyeztetik forgalomba, hanem június 1-én éjjel is még *csak Tövisről* indítatik.

Az Aradot érintő többi vonalon május 1-vel nem lesz változás.

Gyilkosság a radnai-uton.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Nehéz megfejteni az okát, de az emberölés nem megy már szenzáció számba.

Annyira vagyunk, hogy csak éppen még tréfából nem ölik egymást az emberek, de enél nem sokkal fontosabb okokért már igen. Példa rá az az eset, a mely az éjjel a Radnai-uton történt. Két mesterlegény *Strigán* Sándor lakatos tanonc és *Szücs* Lajos asztalos segéd hazafelé tartottak a szalmapapir-gyártól, a hol a tüzet voltak megnézni. Utközben szóváltás támadt közöttük, a melynek vége az lett, hogy Szücs elővett a zsebéből egy fél ollót, mert csak az egyik ága volt meg, s avval *Strigánnak* előbb a szívébe, azután pedig a nyakába szúrt.

Szücs azt állítja, hogy önvédelemből követte el a gyilkosságot. Nem igen valószínű azonban ez állítása, mert a rendőrségnél beigazolást nyert az, hogy Szücs készült a gyilkosságra, a mennyiben egy fodrász segéd barátjától napokkal előbb elkérte a fél ollót s magánál hordta folytonosan, a gyilkosság elkövetéseig.

Az első szurás *Strigán* mellének bal oldalán, közvetlenül a szív fölött hatolt be, a másik pedig a a nyak mellő részén, a kulcscsont irányában érte.

Szücs maga jelentette be az esetet a rendőrségnél *Murády* Álmos rendőrhadnagynak, a ki az erősen vérző *Strigánt* a kórházba szállította. Most élethalál között lebeg a szerencsétlen lakatos tanonc, a ki az orvosok véleménye szerint aigha marad életben.

Szücs szabadlábban van, ügyét azonban már ma áttették az ügyészséghez.

— A pécsi királygyakorlatok. Ő felsége udvarából már Pécsre érkeztek azon udvari tisztviselők, kik az őszi királygyakorlatok alkalmából megteszik a szükséges előkészületeket a király és kísérete részére berendezendő főhadiszállása nézve. A kiküldött udvari tisztviselők sorában vannak: *Imhóf* kormánytanácsos, *Thun* gróf őrnagy, *Lutzerdorff* báró, udvari biztos, *Cetrowszky* udvari gazdasági tisztviselő, *Rehak* udvari mérnök, egy ajtóőr és a hadgyakorlatok főkonyhamestere. A kész, de még a legfelső jóváhagyást nélkülöző utiterv szerint Ő Felsége szeptember 17-én Görcsönyből Pécsre érkezik és onnét utazik el.

— Az Acsev. osztaléka. Az aradi és csanádi egyesült vasutak mai igazgatósági ülése elhatározta, hogy ez évi közgyűlését f. é. május hó 2-án d. e. 11 órakor tartja meg. Az 1900

évi nyereség felülmúlja a másfél millió koronát. A vasutak igazgatósága javaslatot fog terjeszteni a közgyűlés elé, hogy az *elsőbbségi részvények* szelvényét *tizenkét koronával* (6%) a *törzsrészvények* szelvényét *tizenegy koronával* (5 $\frac{1}{2}$ %) váltassa be.

— A román királyi pár Abbáziában. *Fiuméből* telegrafálják: A román királyi pár különvonata ma délelőt 10 órakor érkezett meg *Leitner* zágrábi tüzletvezető vezetése alatt. A vonat az állomáson áthaladva a *Punto Franconál*, a *Zichy-molóval* szemben állott meg. A sinektől a molóig szőnyegek voltak felterítve. Minthogy hivatalos fogadás nem volt, a diszszázad kivonulása is elmaradt. Megjelentek azonban: *Szapáry* László gróf fiumei kormányzó *Maylander* podeszta, *Sachs* ellentengernagy, *Dragoni* tábornok, *Mogyoróssy* ezredes térparancsnok, *Dolzani* főkapitány és teljes diszben a révhatóság tisztjei. A vonatról elsőnek *Károly* király, utána pedig *Erzsébet* királyné szállott le. A királyi pár rendkívül nyájasan fogadta a kormányzó üdvözlését. *Szapáry* kormányzó remek virágbokrétát nyújtott át a királynénak és udvarhölgyének. A király sorban kezét fogott a megjelent urakkal. A kormányzó bemutatta *Maylandert* a királynak és a királynénak, akik örömeiket fejezték ki azon, hogy ismét eljöhettek a tengerpartra, a hol mindig kitűnően érzik magukat. A királyné, a ki tavaly gyaloghintón vitette magát, most pompás színben van és támogatás nélkül jár. Pár percnyi társalgás után a királyi pár a raktárpület átjáróján keresztül a molóra ment, a hol a tengerészeti hatóságoknak pálmákkal, élővirágokkal és szőnyegekkel diszitett „előre” gőzöse várakozott. A hajóhid nemzeti színű posztóval volt bevonva. A királyi pár és kísérete, valamint *Szapáry* kormányzó helyet foglalt a fedélzeten, mire a hajó nagyszámú közönség lelkes üdvözlése mellett elindult Abbáziába. Az Előre gőzöst nyomon követte a *Liburnia* nevű hajó, a mely a szolgaszemélyzetet és a podgyászt vitte. $\frac{3}{4}$ 11 órakor kötött ki a hajó Abbáziában, a hol előkelő közönség gyűlt a molóra. A királyi párt a luxemburgi nagyhercegi pár, *Glax* dr. fürdőigazgató, a hálókocsi-társaság igazgatója, a voloscai kerületi főnök, a polgármester és sok hölgy fogadta. A molóról a parkon át gyalog ment a társaság a *Villa Angiolinába*.

— Áthelyezett honvéderősnagyk. A király *Szilassy* Odön őrnagynak, a lugosi 8. honvéd gyalogezredtől, a szegedi 5. és zrínyigárdi *Petainek* József őrnagynak, a munkácsi 11. honvéd gyalogezredtől, a lugosi 8. honvéd gyalogezredhez való áthelyezését elrendelte.

— Vilmos császár a diákok között. A bonni diák-egyesületek szenior szövetségének lakomáján *Vilmos* császár *Loe* tábornagy beszédére a következő beszéddel válaszolt:

Kedves bajtársaim! A legjobb szónokok egyikéhez fordultak, akik valaha a diák-egyesületek soraiból kerültek ki. Szívem mély hálával van eltelve azért a szíves üdvözléért és istenhozottért, amelyet Ő excellenciája az önök megbizásából tolmácsolt. Eltalálta a hangot, amely német ifjakban örömet és lelkesedést kelteni alkalmas. Multunkra emlékeztetett bennünket, a nagy napokra, a nagy időkre, amelyeket atyáink és sokan önök közül is, akik közöttünk időznek, végig küzdöttek és végig harcoltak. Remélem és elvárom az ifju nemzedéktől, hogy képessé fog tenni engem arra, hogy német hazánkat abban a szellemben, ahogy tegnap vázoltam és kifejeztem, szűk korlátoltságában, a german faj kötelekében megtartsam, senki kedvére, senki bajára. De ha netalán valaki bántani talál bennünket, önökre fogok apellálni és elvárom, hogy nem hagyjanak majd cserben. (Bravó!) Ehhez természetesen példaképek kellenek s azért mindnyájunknak csak azt kívánhatom és mindenekelőtt önöknek, akik ma itt összegyüle-

keztek: hogy életök estéjén épp oly szép életre pillanthassanak vissza, mint Ő excellenciája, nagyatyámnak hűséges szolgája, hogy ha majdan nyugalomra hajtják fejüket, önökről is el lehessen mondani: jámbor és hűséges szolgák voltak.

A császár végül a hagyományos „szalamander” formájában *Loe* tábornagyra és a szenior-szövetségre üritette poharát.

— Itélet a kereszt-ügyben. A sokat emlegetett egyetemi kereszt-kifüggesztési ügyet, ma fejezte be véglegesen az egyetemi tanács kihirdetett ítéletével. A könnyen elmérgesedhető ügyben hozott ítélet általánosságban meghozta az időleges békét minden oldalon. Az egyetemi ifjuságnak azon táborát, mely a kifüggesztésben részt vett, — mintegy *hetvenkét* hallgatót — a tanács plenuma előtt történendő megrovásra ítélte az egyetemi tanács. Azt azonban hozzáteszi, hogy nem a kifüggesztés tényeért, hanem a körülötte fölmerült fegyelmi vétségért és az egyetemi fegyelmi szabályok megsértéseért történik a megrovás. Az ítélet talán befejezést ad annak a kinos és hosszadalmas ügynek, melyet a néppárt lelketlenségének köszönhet az ifjuság. A lelkek megméltelyezése, az amugy is rossz lábon álló felekezeti békekesség ellen irányuló terv nem sikerült és hogy nem sikerült, az főleg a kormány és az egyetemi tanács tapintatos eljárásának köszönhető.

A egyetem rektora az ítélet kihirdetése után hosszan beszélt az ifjusághoz:

— A keresztet — ugymond — az egyetemen védelmezni nem szükséges, mert a tanács teljes tudatában van kötelességének. A szent kereszt ott van mindenütt, ahol az egyetem mint hatóság szerepel.

Az ifjuság az ítélet kihirdetése után zajoson megéljenezte a rektort és az egyetemi tanácsot, az enyhe ítéletért.

— A szalmapapirgyár tüze. A tegnap esti nagy tűzvész keletkezését még mindig homály fedi. A kapitányi hivatal részéről *Sarlot* Domokos főkapitány, aki a tüzoltási munkálatokat maga példátlan jártassággal és erélylyel vezette. *Virágh* Lajos főmérnök, *Murády* Álmos rendőrhadnagy és *Szankovits* Milos tuzoltó főparancsnok társaságában ma tartotta meg a helyszíni szemlét. Kihallgatásokat is eszközöltek, a tűz okát azonban nem lehetett megállapítani. Tekintve azt, hogy a gyárban igen szigorúan ellenőrzik a dohányzást, valószínűnek látszik, hogy a tűz *gyújtogatásból* eredt. A hivatalosan megállapított kár 12.000 korona.

— Megmérgezett tisztikar. Két éve annak, hogy a 37 gyalogezred tisztí étkezőjében a nőverek alatt *Nagy Halmágyon* gomba mérgezés fordult elő. Teljesen hasonló eset történt tegnap Nagyváradon a honvédhuszároknál. A debreceni 2. honvéd huszárezred nagyváradi első osztályának tisztikara a *Fekete László-féle* helyiségben étkezik, a hol tegnap délnél 13-an voltak együtt. Többek között gomba is került az asztalra. Este 10 óra felé hirtelen nagy lőtás-lutás támadt, a főorvos szállásán. A tisztiszolgák keresték a főorvost, mert az *összes* tiszték, kik a gombából ettek, rosszul lettek. Mindannyian gombamérgezést kaptak. Szerencsére nem sok mérges gomba került az asztalra és egy kis tengeri betegségen kívül nem igen akadt komolyabb baja senkinek s reggelre már vígan kirukkoltak mindannyian.

— A szegény egyetemi hallgatókért. A budapesti egyetemi kör retorikai szakosztályának egyik előadója szóvá tette a szakosztály mai ülésén, hogy az egyetemi tanács a tandíj elengedésért folyamodó 250 szegénysorsu egyetemi hallgató közül *230-nak* kérelmét elutasította. Ezeknek e szerint öt nap alatt le kell fizetni a

tandiját, különben nem látogathatják tovább az előadásokat. Az előadó ajánlja, hogy a kör akciót indítson szegény sorsu társaik ügyében s a tandiját közadakozás útján szerezzék meg. A holnapi fővárosi lapok az egyetemi kör ezen felhívását publikálni fogják.

— **Az aradi pénzhamisítók** ügyben a vizsgálatot ma fejezték be és az iratokat áttették a nagyváradi kir. ügyészséghez. A mai napon megkeresés érkezett az aradi ügyészséghez, hogy *Pintye Györgyöt* szállítsák át Nagyváradra. Ez holnap fog megtörténni, amennyiben a pénzhamisítók ügyét csak kir. táblai székhelyvel bíró törvényszék tárgyalhatja.

— **Egyházi mostre pör.** A kurián napok óta tárgyalják a görög-keleti román érsekségnek évek óta huzódó pörét *Brankovics*, a karlócai szerb patriárka ellen, a temesvár-gyárvárosi templom vagyona miatt. A román egyház ugyanis a szerbektől való, mintegy 40 év előtti különválása alkalmával követelte az egyházvagyonnak megosztását, mire a szerb püspökök természetesen nem voltak hajlandók. A nagy-szebeni román érsekség ezek után kénytelen volt minden parokia vagyonaért külön pört indítani a szerbek ellen. Eddig mintegy száz pört indítottak, s nagyrészt meg is nyerték a románok; a legrégebben huzódik azonban a temesvár-gyárvárosi egyház ügye, melynek százezerre menő vagyonához erősen ragaszkodik a szerb patriárka is. A több száz darabból álló perirat tanulmányozása nagy munkát ad a legfelsőbb bíróságnak, mely mintegy kétheti tárgyalás után a napokban fogja meghozni a döntő ítéletet. A görög-keleti román érsekség ügyét *Babes Emil* budapesti ügyvéd védi. A pör kimenetele iránt élénk érdeklődést tanúsítanak úgy a szerbek, mint a románok egyházi férfiai s a kuriai tárgyaló tanácsában az érdekelt püspökök küldöttei állandóan ott vannak a hallgatóság között.

— **Kanonok a bibornok-avatáson.** Kellemetlen incidense volt a budai várpalotában a tegnapi bibornok-avatás alkalmával *Komlóssy Ferenc* országgyűlési képviselő, kanonoknak. *Komlóssy* délelőtt teljes díszben hajtattott fel a várpalotába. A bejáratnál szolgálatot teljesítő udvari tiszt zavartan nézett az érkezett kanonokra és megkérdezte, hogy milyen minőségben s milyen címen vesz részt emez aktusban. *Komlóssy*, akinek a szertartásnál tényleg semmiféle szerepe nem volt, a kérdésre nem tudott feleletet adni, hanem kénytelen volt visszaülni a fogatába és hazahajtatni lakására.

— **Elgázolt öreg ember.** A *Schweidl József* utca 16 számú ház előtt, ma délután a 32-es számú egyfogatu bérkocsi egy részeg embert gázolt el. *Kis Pál* a szerencsétlen ember neve és most a megyei kórházban ápolják. *Jovánov* bérkocsis látta *Kis Pált*, amint részegen a kocsija elé tántorog és megállította még idejekorán a lovát, de a 62 éves napszámos megragadta a kantárszárát, mire a ló felkapta a fejét és az öregember elesett. A ló megrántotta a kocsit úgy, hogy egyik kereke átment *Kis Pál* karján oly szerencsétlenül, hogy az kitört. Mikor a kórházban elhelyezték, még olyan részeg volt, hogy mit sem tudva magáról, az ápolótól egy kupica pálinkát kért.

— **Eltűnt család.** *Debrecenből* írja tudósítónk: Egy iparos család rejtélyes eltűnéséről beszélnek a városban. *Ferber Samu* ruhafestő tegnap éjjel családjával együtt eltűnt. *Ferbernek* a Hatvan-u. 9. sz. házában volt ruhafestő üzlete. Az üzlet olyan jól ment, hogy *Ferber* a Széchenyi-utcában fióküzletet nyitott. Amint a Széchenyi-u. üzle. megnyitott, *Ferber* hitele is emelkedett s *Ferber* ezt felhasználva, a mesterségéhez szükséges anyagokat, sőt a reudes szükségletnél is többet, hitelbe vásárolt. A fizetési terminusa elérkezvén, nem egyenlített ki készpénzzel tartozását, hanem váltóval fe-

dezte. Rövid idő alatt 8000 koronára szaporodott az adósság. *Ferber* az összevásárolt nagymennyiségű árukat nem tudta felhasználni, mert nem volt annyi munkája. Furfangos módon használta mégis el. Az összevásárolt áruk fel nem használt részét, más festőknek titokban eladogatta. Ez elég szépen jövedelmezett, úgy, hogy az utóbbi időben már nem is folytatta mesterségét. Munkája volt, a tisztításra s festésre szánt ruhák, melyeket hozzávittek, halomszámra gyűlt össze lakásán, de ő nem dolgozott. *Ferber* az összes hozzáadott ruhákat is magával vitte. Az elvitt ruhák értéke mintegy 4000 koronát tesz ki. E hó végén 5000 korona értékű váltója járt volna le. *Ferbernek* ezeket a váltókat ki kellett volna fizetni. Tudta, hogy a kötelezettségnek nem tud eleget tenni, tegnap éjjel családotól, feleségtől, két gyermeke, öreg szülei, nyomtalanul eltűntek a város területéről. A lakás teljesen üres volt, butort, mindent elszállítottak a legnagyobb ügyességgel, anélkül, hogy bárki is észrevehette volna. Az üzletei tegnap egész nap már zárva voltak. A megkárosítottak jelentést tesznek a rendőrségnek a szédelgő festő szökéséről.

— **Barnumék Pécssett.** A nagy amerikai cirkusz *Pécssett* kezdte meg vidéki körutját Magyarországon. Erdekesen ír az előadás külsőségeiről pécsi tudósítónk. A munka okszerű megosztásának bámulatra méltó hatásában és eredményében gyönyörködtek tegnap mindazok, a kik a *Barnum* cirkusz hatalmas különvontainak ki és berakodását, valamint a sátorváros gyors felépítését és annak lebontását végig nézték. Ez a munka szép volt, csodálatra méltó. Ebben rejlik az óriási vállalat minden ereje. A cirkusz mutatványai között újat, szokatlant, szóval olyant, a miről a csodálkozás, elragadtatás hangján szólhatnak, a mi lázba ejtette volna a közönséget, a legjobb akarat mellett sem találhatunk. A légtornászok, az akrobaták, a műlovaglók mindent legjobb tehetségük szerint nyújtottak, itt-ott bámulatra is ragadták merészségükkel a közönséget, de újat nem leltünk semmiben. De ha a vállalat munkásairól és a nagy ember tömeget összetartó szellemről esik szó, úgy lehetetlen, hogy ne az elragadtatás hangján beszéljünk, hogy ne irigyeljük a praktikus amerikaiakat, a kik ilyen munkaerővel rendelkeznek. A gazdasági életben csak akkor van harmonia, ha a termelő faktorok rendszeresen helyezkednek el egymás mellett, a hol határozott biztos logika fűzi össze az erők munkakörét. Ezt tapasztaltuk ezen óriási vállalatnál és ezt a szellemet irigyelhetjük a gyakorlati élet mestereitől, az amerikaiaktól. Egy óriási hangyabolynak látszik *Barnumék* telepe munkaközben, de a hol minden egyes személy jó kedvvel, zaj és láz nélkül, szótlan-sággal, vidáman végzi az ő kijelölt munkáját. Van itt felügyelő sok, de parancsszót, kiabálást, nem hallottunk; ezek a munkások mind ismerik kötelességüket. A mi a tegnapi napon még iekötötte figyelmünket, ez a pécsi *rendőrség* kiválóan pontos magatartása volt. Megérezte, hogy előre elkészített tervek szerint végezte szolgálatát derék rendőrségünk, hogy minden eshetőségről gondoskodtak már előre. A két pénztár körül óriási volt a tolongás tegnap délután 6 órakor, 8—10.000 ember viaskodott ott egymással a belépő jegyekért. Egy ideig szépen sikerült a rendet fentarani, de a jegyek után mohón törő tömeg türelmetlenségében végre több helyen elvágta a kordon vastag köteleit és így egyszerre megrohanták, valósággal neki estek a pénztáraknak. Azok, kik már jegyhez sehogy sem juthattak, elkésredésükben a vállalat embereit szidalmazták. De baj azért nem történt, mindössze csak annyi, hogy egy asszony zsebéből elloptak 4 forint és néhány krajcárt. *Bahula József* dr. orvos erszényét is megkísérelte ellopni egy budapesti zsebmetsző, de ezt szerencsésen elcsípték. A cirkuszból kinnrekedtek azután egy kis merőnyelet akartak elkövetni, azonban ezt is hamarosan felfedezte *Sárkány Armin* dr. rendőrkapitány. Több mesterlegény néhány katonával szövetkezve elvágta a villamos vezeték egy huzalát, ezenkívül pedig a cirkusz arboe kötelei közül ötöt. A tettesek közül egyet elcsíptek, egy 16 esztendősz asztalosinast. A vállalat vezetője *Bavlei* tegnap este az előadás után őszinte köszönetét fejezte ki *Vaszary Gyula* rendőrkapitánynak és *Sárkány Armin* dr. rendőrkapitánynak a páratlan szolgálatért es

mindkettőjüknek 200—200 korona tiszteletdíjat ajánlott fel, mit *Vaszary Gyula* rendőrkapitány, valamint *Sárkány Armin* dr. rendőrkapitány a *rendőrszemélyzet megjutalmazására* fordították.

— **Letartóztatott forradalmárok.** A bolgár államügyész — mint szófia tudósítónk táviratolja — letartóztatási parancsot adott ki mind azok ellen a bolgár alattvalók ellen, a kiket a *Mihaileanu-Fitovszky* perben a román bíróság elítélt. Így első sorban jogérvényesen vádat emelt *Bosnyakov Marko* ellen, a kit a bolgár ügyészség megkeresésére a szófia rendőrprefektus még szombaton elfogatott. *Bosnyakov Marko* volt az, a ki magára vállalta *Károly román királynak fejszével való meggyilkolását*. *Bosnyakov* a Bukarest mellett fekvő „Cotroceni” gyakorlóterén baltával akarta agyon ütni a román királyt, de a rendőrség még idejekorán ártalmatlanná tette. *Poparsoá* a második fogoly szintén az ügyészség börtönébe került. Ő közölte *Bosnyakov*-val *Sarajov* román forradalmi komitéjának határozatát. A román bíróság husz évi kényszermunkára ítélte őket s most a bolgár ügyészség az áttett iratok alapján fogságba vetette az elítélteket. A forradalmi komité platonikus tartalmu falragaszokon tiltakozott az elfogatás ellen. Rendzavarás nem volt.

— **Kutbaesett fiu.** A mikalakai határban levő itató kut mellett játszadozott *Sztrain* Konstantin, egy 12 éves fiu. Játszás közben beleesett a kutba, de szerencsére két arra járó ember kihuzta és így minden baj nélkül került ki a kutból.

— **Öreg ember szerelme.** *Pilát* Ferenc dubovai lakos hatvan éves kora dacára szerelmessé lett *Kanyó* Abris odaváló lakos *Kati* nevű leányába. Az öreg *Pilát* öreg ember lévén, nem titkolta szerelmét és a 18 éves viruló szép leány szegény szüleinek jó módot ígért, ha a leányt hozzáadják feleségül. Azonban sem a szülők, sem a leány nem voltak hajlandók *Pilát* ajánlatát elfogadni, dacára annak, hogy az öreg ember készen volt fele vagyonát rögtön átíratni a leány szüleinek. *Pilát* mindennek dacára nem tudott lemondani szerelméről. Mindenáron birni akarta a leányt s hogy célt érjen, cselhez folyamodott. Megegyezett egy *Maronka* nevű öreg asszonnyal, a kit pénzzel rávett, hogy csalja magához *Kanyó Kati*. Az öreg asszonynak sikerült tegnapelőtt délután magához csábítania a leányt, a kit már várt a vén szerelmes. Alighogy a leány belépett, *Maronkáné* rázarta az ajtót s azután, mint a ki jól végezte a dolgát, eltávozott. A megrémült leány segítségért kiabált és védekezett az öreg támadása ellen. miközben a dühös szerelmes leszagatta róla a ruháit, dulakodás közben. A leánynak sikerült nagynehezen az ajtót fölszakítani s azon rongyosan, összetépett hajjal kifutott az utcára. Csakhamar meghallotta ezt a leány apja és testvérbátyja, kik nagy néptömeget kísérve körülvették *Maronkáné* házat; *Pilátot* kivonszolták az udvarra és ott dorongokkal agyonverték. A felbőszült nép még akkor is rugdalta, a mikor már mozdulatlanul hevert vérében. A csendőrség letartóztatta *Kanyó* Ábrist és fiát, valamint *Koros Ferenc* és *Latyák Márton*t, mint a kik *Pilát* agyonverésében segédkeztek. *Maronkáné* elmenekült a nép dühe elől s azóta még nem is tért vissza lakására.

— **A szerelem gyilkosai.** A zsebelyi méregkeverők híres bűnügyében kettős gyilkosság miatt elítélt *Nikodin* Mária a napokban a mária-mostrai feyházban meghalt. A szerencsétlen, alig 40 éves asszony az utóbbi időben teljesen megtört. Nyugalmat nem talált sehogysem, szörnyen bántotta lelkiismerete és folyton csak a földi szenvedéseinek megváltásáért könyörgött az Istenhez. Beteg csak nagyon rövid ideig volt és táplálékot nem vett magához. A

szerencsétlen néhány hónappal ezelőtt levelet irt védőjének, Braun Zsigmond dr. ügyvédnek, melyben kéri perének új felvételét. Végre teljesült a kívánsága és az Isten megváltotta büns lelkét a földi szenvedésektől.

— **Katonaság a tűznél.** Zsigmondháza tegnap reggel Herold Alajos kárára leégett egy ház, a mely biztosítva volt. A kár mintegy 400 korona. A csász. és kir. 33-ik gyalogezred éppen a zádorlaci mezőről jött hazafelé, mikor a tüzet észrevették. Lehman Vince tábornok rendeletéből egy század rögtön a veszedelem színhelyére sietett, megjelent ott a tábornok is és felajánlotta a katonaság segítségét az oltás körül foglalkozó tűzoltóknak, de már akkorra a lokalizálás megtörtént s így a szíves segítségnek nem volt dolga.

— **Pusztítás egy temetőben.** Odenkirchenbe ismeretlen tettesek a városi temetőben kegyetlen pusztítást vittek végbe. Több mint harminc sirt felhánytak a keresztek és emlékoszlopokat összetörték s ötven fát kidöntöttek. A kegyeletsértőket a rendőrség erősen kutatja.

— **Eltűnt török tiszt.** Nazim Bey török tiszt a kormányától a német hadsereghez lett kommandírozva hadi tudományok elsajátítása végett. A tiszt a múlt hét folyamán, miután utóbbi időben betegeskedett, nyomtalanul eltűnt Berlinből s Konstantinápolyba se érkezett vissza. Atyja, ki igen gazdag török birtokos, a berlini török követ útján a legszélesebb körű intézkedést tette meg fia előkerítésére. A tisztnél állandóan sok pénz volt s úgy könnyen lehet, hogy büntény áldozata lett.

— **Öngyilkos aggastyán.** Makón tegnap hajnalban egy Mészáros Mihály nevű 58 éves öreg ember felakasztotta magát. Tetteének oka állítólag feleségének hűtlensége volt.

— **Képviselő a zongora ellen.** Richter Eugén német képviselő a hangszorkészítők legutóbbi ülésén hosszasan és erősen kikelt a műkedvelő zongorázók ellen. Beszéde folyamán példát hozott föl, hogy egy nagy bérházban milyen kin az, ha jobbról-balról, alulról-felülről zongorázni tanítanak, vagy ha már tudnak és hamisan játszanak. Richter nagyban pártolja a mechanikai hangszereket, mert mint mondja, ha ezek játéka nem is művészi, de legalább nem hamis.

— **Olaszhang a magyarországi borbehozatalról.** Luzzati volt olasz miniszter, tegnap Bari-ban beszédet tartott, a melyben az olaszok borkiviteléről szólva a következőket mondotta:

— Az olasz bor kivitel igen sokat szenved Spanyol, Görög és Török ország emelkedő versenye folytán. Az egyedüli ország a hol az összes idegen borok fölött az olasz bor diadalmaszkodik, az Ausztria Magyarország. Az olasz boroknak több mint a felét ide szállítják. — Nagy csapás volna tehát Olaszországra ha a borkivitelről szóló 1891-iki kereskedelmi szerződést ez országgal meg nem újítanák.

— **A cylinder történetéből.** A legelső ember, a ki cilindert hordott, egy Hetherington nevű londoni paszományos volt, ki 1797. január 15-n reggel a Strandon új fejlődőjével oly csoportosulást idézett elő, hogy az utcai közlekedés megakadt és végül is a rendőrségnek kellett közbelépnie, mely Hetherington uramat előállította. Egy akkori londoni lap a következőleg írja le az esetet: Hetherington ur, paszományos a Strandon, tegnap a lordmajor elé vezetett, mert megzavarta a közcsendet és csoportosulást idézett elő. A tanúk vallomásából kitűnik, hogy nevezett az utcán egy kalappal jelent meg, melyet ő új selyemkalapnak nevez. Ez a magas kalap, mely fényes selyemszórrel van fődve, alkalmas arra, hogy rettegébe hozza a felős embereket. A korona hivatalnokai, akik Hetheringtont előzetették, azt mondják, hogy az új kalap láttára több asszony elájult, a gyermekek kiabálni, a kutyák ugatni kezdtek és egy embernek, a ki a nagy tolongásban elesett, eltörtött a karja. Hetherington a lordmajor előtt azt hozta föl védelméül, hogy nem vétett a királyság valamely törvénye ellen és hogy

ő neki joga van hordani oly „új kalapot, melyet ő talált föl.“ A „Times“ akkori számában az incidensről szólva azt írja, hogy a rendőrök hibát követtek el, midőn Hetheringtont bekisérték és hozzátesszi: „Az új kalap hivatva van, hogy újítást hozzon egész ruházatunkra.“ A „Times“-nak prófétai jóslata beteljesült. A cylinder, mely még száz év előtt ájulásba ejtette London hölgyeit és ugatásra indította a kutyákat, diadalról diadalra haladva, a „high life“ kalapja lett és hogy ezen az áldott világon a furcsa ellentétek itt is érvényesülnek, bizonyítja az a körülmény, hogy a cylinder egyuttal az urasági szolaak és a cirkuszok kownjainak kedvenc fejlődésévé lett.

— **A vakok látóképesége.** Bécsben a legutóbbi orvosgyűlésen Heller a vakok intézetének igazgatója föltűnést keltő előadást tartott a vakok látóképesége felől. Az igazgató 28 évi gyakorlat után egy módszert talált ki, amely folytán a vakok tárgyakat és színeket megtudnak különböztetni. A módszer abban áll, hogy a tárgyakat a vak előbb teljesen sötét helyen szemüvege elé tartja, majd mesterséges világítással erősen megvilágítja úgy, hogy ez által a körvonalakat észreveszi. Hosszas gyakorlat után a különböző színeket is megtudják ily módon a vakok különböztetni. Heller tanulmányát gyakorlatilag is bemutatta egy vak növendékével. A jelen volt orvosok a módszernek határozott jövőt jósolnak s a vakok eddigi tanítási rendszereit ez új módszer teljesen reformálni fogja.

— **Eltemetett munkások.** Alsósajón a rimamurányi vasmű-részvénytársaság bányájában iszapömlés történt. Hét munkást eltemetett az iszap. Eddig kettőnek a holttestét találták meg. Remélik, hogy a többi sikerül megmenteni.

— **Lábrakelt 200 korona.** Makóról írja tudósítónk: Tegnap ifj. Báló Pálné míg a hetipiacon volt, egy Patkós Sándor nevű napszámosa felhasználta az alkalmat s Bálóné gyermekeit a szobából kiküldve 200 koronát a szobában lévő szekrényből elemelt. Bálóné haza érkezvén, rögtön észre vette a lopást s a rendőrségnél bejelentette az esetet. A rendőrbiztos ma korán reggel házkutatást tartott Patkós lakásán; ahol a lomok közt a lopott pénzből 189 koronát megtaláltak. Patkós most a rendőrség börtönében ül.

— **Betörők bűnhődése.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap éjjel Mogyoródon. Grossmann Márkus ottani kereskedő pincéjében robbanás volt s áldozatul estek a robbanás előidézői is. Grossmann Márkusnak vegyes kereskedése volt a Templom-utcában. Az áruknak nagy részét, köztük a petroléumot is az épület alatt tartotta, mely az épületnek egyik szárnya alatti volt. Tegnap éjjel két mogyoródi ember: Virág Márton és Csóka Mihály feltörték Grossmann pincéjét, hogy az ott elhelyezett árukat megdézsmálják. A betörők, úgy látszik, gyertyát gyújtottak, melynek lángja odaérhetett a petroléumhordóhoz. A hordó felrobbant s a kiömlött gáz és tűz megölte a két betörőt is. A robbanásra talpon volt a környékbeli lakosság, a kik csak hosszas fáradságos munka után tudták a tüzet eloltani. A robbanás tönkretette a pince felett levő épületrészt is. Szerencse, hogy Grossmann és családja az épület másik részében lakott s így a nagy rémületen kívül más bajuk nem történt. A tűz eloltása után megtalálták a két betörő holttestét. Mind a kettő nagyszámu családnak volt feje, kik életükkel adóztak gonosz mesterségükért. A megejtett vizsgálat kétségtelenül megállapította, hogy a szerencsétlenséget a két betörő idézte elő. A robbanás által okozott kár meghaladja a 8000 forintot, a mely biztosítva nem volt. Mind ennek dacára Grossmann a hatóság felelősségre fogja vonni a petroléum tartására és kezelésére előirt szabályrendelet be nem tartásáért.

— **A bohème-költő mosonője.** A nemrég elhunyt Toussin Alfréd, ismert párisi bohème-költő

végrendeletében, miután barátainak az iránta tanúsított jóakarattól köszönetet mond, a többi között a következőket írja: „Hálátlan volnék, ha megfedkezném az én jó mosonőmről, P . . . asszonyról, a ki 20 éven át mosta fehéremüimet, anélkül, hogy csak egyszer is célzást tett volna fizetéseketelenségemre.“ Hogy egy bohème-költő megírja a saját végrendeletét, ez is már különös dolog, de hogy egy mosonő 20 éven át per amore Dei szolgálja ki kliensét, azt csak Párisban, Madame Sans Gêne hazájában eshetik meg.

— **Különös említést érdemel a rendkívüli rak-tár, mely Porter Vilmos koronás áruházában Aradon, az Andrassy-téren, a Központi szálloda épületében található férfi divat cikkek beszerzésére alkalmas forrás.** — Igazán bámulatos, hogy oly rendkívüli jutányos árak mellett a közönség igényeit annyira ki lehessen elégíteni, mint Porter Vilmos koronás áruházában tapasztalható.

— **Polgáry Géza festőiskolája.** Mint már megirtuk, az Aradon időző Polgáry Géza fővárosi festőművész amateur festőiskolát nyitott. Hetenként kétszer: hétfőn és csütörtökön délután tart előadást a polgári leányiskola nagytermében. A beiratkozni ohajtok jelentkezhetnek naponta d. u. 2—4-ig a művész műtermében, Andrényi Villa Eötvös-utca.

— **Adomány az orvosoknak.** Az országos orvosszövetség nyugdíj- és segélyalapja javára Neuman Testvérek 500 koronát adományoztak.

— **Kossák József csász. és kir. udvari fényképész** Templom utca 2. szám. Felveleket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Köszönetnyilvánítás.** A városi árvaháznak egy elhunyt kis árváját Csutak Károly ur volt szíves teljesen díjtalanul eltemettetni s a szükséges koporsó kellekeket ajándékozni, nem különben Csécsi Imre ev. ref. lelkész ur a gyászszertartást személyesen díjtalanul tartani. Legyen a hála e nemes tettekért az árvák imája. Balázs Ferenc árvaház igazgató.

Egy férj rémtette.

(Meggyújtott feleség.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Vérlázító büntényt követett el tegnap este Nagyváradon egy vadállati ember, kit családi perpatvar közben annyira ragadott féktelen indulata, hogy égő petroleum-lámpát dobott a feleségére.

Veres Károly volt bírósági kézbesítő iszákos, garázda ember volt teljes életében, s szerencsétlen természete volt az oka, hogy nyugdíjba tették, mint olyan embert, aki szolgáltatételre nem alkalmas. Azóta, hogy állás nélkül maradt, fokozottabb mértékben adta át magát szenvedélyének.

Tegnap részegen, dülöngözve tért haza lakására, mely özvegy Diószeginé házában van. A kis udvari lakás szegényes szobájában mosott a felesége, meg szép, felnőtt Erzsébet leánya, Veres durván rájuk rivalt s követelte, hogy hagyják abba a munkát:

— Ne dolgozzatok, nekem jókedvem van! Felesége sirva kérte, hogy pihenjen le, hagyja őket békén, az izgága ember dühét azonban csak fokozta az asszony rimánkodása. Késő estig zsörtölődött, el-elment hazulról, meg visszatért pálinkás-üveggel a zsebében. S egyfolytában duruzsolt, meg pörlekedett a feleségével:

— Kiütlek a házamból, nincs itt keresed, menj a pokolba! — mondogatta.

A szerencsétlen asszony nem állhatta szó nélkül a sok szidalmat, s visszafeleselgetett az urának. — Az őriöngő részeg ember erre az égő petroleumos lámpát a feleségéhez csapta. Az asszony ruhája tüzet fogott, s pillanat alatt egész testét elborította a láng. A szegény te-

remtés sikoltozva vetette magát a földre, lánya pedig a veszedelmet látva, elszántan sietett anyja mentésére. Lekapkodta az égő ruhák rongyait, miközben maga is súlyos sebeket szenvedett, s félig eszméletlenül botorkált ki a füstből az udvarra, hol apja kétségbeesetten ordított:

— Tűz van! Segítség! Jöjjenek, elégünk!

A nagy zajra berohant a házba *Simók* Artémi lakatos segéd, aki az égő leányt ölébe kapva az utcára vitte, hol bátor emberek letépték ruháit. Ezalatt a szobából az asszony halálhőrgése hallatszott ki az udvarra, melyet nagy ember tömeg lepelt el. A házbeli lakók halálmegevető bátorsággal rontottak be az égő lakásba, ahonnan a halálosan sebesült asszonyt kivonszolták, s ruháit letépdették.

Ezenközben telefonon tettek jelentést a rendőrségnek, a honnan Baranyi Menyhért tb. rendőrbiztos hajtatott a büntett helyére, de a tüzoltókat is értesítették, akik teljes fölszereléssel vonultak ki, dolguk azonban nem akad már, mert az összeverődött emberek a tüzet elfojtották. A rendőrbiztos elhívatta a közelben lakó Altmann Jakab dr. orvost, aki megvizsgálta a sebesülteket, s konstata, hogy Veres Károlyné született Takács Mária sebé *föltétlenül életveszélyes*. A leány is igen súlyosan sérült meg, ezenkívül nehéz sebet szenvedett a bátor lakatos legény, akinek a keze égett össze.

A sebesülteket a kórházba vitték, a bestiális férjet pedig a rendőrbiztos letartóztatta s a kapitányság fogházába kísérte. A kórházban nemsokára megjelent Papolcy Ferenc büntető kapitány, aki a már haldokló asszonyt kihallgatta, s vallomását jegyzőkönyvbe írta.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Az apátfalvi takarékpénztár bűnügye. Tavaly sokat beszéltek erről a bűnügyről, amely oly roppant arányokban indult meg, hogy méltán kiérdemelte az „óriási bűnpör” nevet. A takarékpénztár igazgatóit, a szakértői vélemények alapján, tömémentelen bűncselekménnyel vádolta a szegedi kir. ügyészség, de a vádtanács előtt tavaly júniusban a védők számos vád tarthatatlanságát igazolták s így a vádtanács se ügyszüntető, se vádalahelyező végzést nem hozott, hanem új szakértői vizsgálatot rendelt el, még pedig a védők által kijelölt irányban, mert alaposan bizonyult az a föltevés, hogy az összes első szakértői adatok hibásak. A vádtanács által rendelt új szakértők most készültek el munkájukkal s jelentéseiket már betérjesztették a vizsgálóbíró elé. Így a vádtanács nemsokára ismét foglalkozni fog ezzel az ügygel, amely arról is nevezetes, hogy az ügyészség által provokáltan ezzel kapcsolatosan állapított meg bíróság, hogy a vádtanácsi végzések hírlapi közlése nem esik az új bünvádi rendelkezést életbe léptető törvény 20. §-ának tilalma alá.

§ Az üldözött török. *Behár* Joachim Daut török szőnyegkereskedő két évvel ezelőtt szőnyegáruházat nyitott a fővárosban. Az Erzsébetkörúti Newyork palotában fényes üzletet rendezett be, amelyhez az árukat Russó J. H. bécsi cég adta neki egy 1899 évi szeptember 8-án kelt bizományi szerződés alapján bizományba. *Behár* J. Daut lelkiismeretesen folytatta üzletét, mit igazol az is, hogy a bécsi cég rövid idő alatt 55098 kor. 62 f. értékű szőnyegáru adott át neki. Egyideig szépen el is számoltak egymással, de a múlt év végén a bécsi cég váratlanul feljelentette sikkasztás büntette címen *Behár* J. Dautot, akit azzal vádolt meg, hogy 8415 kor. 28 fillérjét, valamint a neki bizományba átadott szőnyegáruit elsikkasztotta. A feljelentés folytán a büntetőtörvényszék két büntető zárlatot is rendelt el az üzletre. Első ízben 21000 koronáig második ízben pedig 26000 koronáig. *Behár* J. Daut tiltakozott ez ellen azt állítva, hogy neki viszontkövetelése van a panaszos cégen. A vizsgálat adatai a vádlottnak ezt a védekezést megerősítette mire a kir. ügyészség nem látva büntető cselekményt fennforogni. *Behár* ellen beszűntető határozatot

hozott. Ezen beszűntető határozat alapján *Behár* ügyvédje Weisz Odön dr. a két zárlat feloldását kérte, amit a törvényszék ma el is rendelt s nyomban intézkedett, hogy az végrehajtsák. A bűnügyi utról most a polgári per-utrá terelődött az ügy.

NAPIREND.

Április 27. Szombat. Róm. kath. naptár: Zita szüz. — Protestáns naptár: Zita szüz. — Izraelita naptár: Sabbat, Achari Mot. — Görög-keleti naptár (április 14.): Aristark. — A nap két 4 óra 34 perckor, nyugszik 6 óra 49 perckor. — A hold két délután, nyugszik 1 óra 34 perckor. Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 757.4 milliméter, délután 2 órakor 757.8 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 8.8, délután 2 órakor C° + 14.7. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 3, délután 2 órakor K. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadságsarcai emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 óráig délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölesey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Április 28. Az aradi ipartestület rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor.

Április 30. Weitzer János gép, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi szegény tanulókat segélyező-egyesület közgyűlése délután 4 órakor (Városháza.)

Május 3. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Május 10. Az aradi villamossági részvénytársaság közgyűlése délután 2 órakor.

Május 12. A radnai kaszinó-egylet táncestélye.

Május 18. Körorvosválasztás M.-Szlátnán.

Május 19. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylet aradi fiókjának majálisa (Csalai erdő.)

Május 26. Az aradi és csanádi egyesült vasutak közgyűlése délelőtt 11 órakor.

KÜLÖNFELEK.

□ Bizonyág.

— Igazán csak magamért szeretsz, Ferdinánd?

— Igen édes és ha megesküdtünk, jó távol kívánom tartani családod többi részét.

□ Világító tojások. A rovarok közül a szentjános-bogár és a pattanó bogarak petéi világítanak, ha nagyobb mennyiségben vannak egy helyen felhalmozva. Ujabb észlelések szerint a gerinces állatok között is vannak olyanok, melyek világító tojásokat raknak. Ilyen világító tojásai vannak a fürge gyíknak és a vízi sikkónak. A fürge gyík tojásainak a fénye világos-zöld, de az csak akkor észlelhető, ha nagyobb mennyiség van nedves helyen összehalmozva. E tojások fényét sokáig annak tulajdonították, hogy a nedves helyen a peték elpusztulnak s a rothadás következtében áll elő a zöldes fény, mint pl. reves fáknál gyakran észlelhető. Mivel azonban az ilyen tojásokból is életképes kis gyíkok kelnek ki, a világító képesség az egészséges tojás tulajdonsága.

□ Dilemma.

— Nem tudom, mit csináljak a szakácsnémmel.

— Hát most már megint mi a baj?

— Azzal fenyeget, hogy megmarad.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Elmult a hideg szél és esős enyhébb a lég is, talán már jó marad az idő.

A tengeri vetését hétfőn általában megkezdik, csak jó idő kedvezzen, mert már április vége van és elérkezett legfőbb ideje a vetésnek.

Panaszok érkeznek, hogy a hideg sok kárt tett a gyümölcsben. Később tudjuk csak igazán mérlegelni a veszteséget.

Az üzlet tartósan szilárd. Külföldről is jobb jelzéseket kapunk.

A mai hetivásárra behozatott 500 méter-máza buza és 300 méter-máza tengeri jó kereslet mellett kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm suly-

egységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6.90—7.10.

Közép minőségű buza 6.70—6.90.

Tengeri 4.80—4.85.

Rozs névleges jegyzés 6.70—6.80.

Arpa névleges jegyzés 5.60—5.70.

Zab névleges jegyzés 5.60—5.70.

Az irányzat szilárd.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1901. apr. 26-án tartott heti állatvásárról. —

Nagy felhajtás, nagy kereslet és kínálat mellett a vásár élénken folyt le.

Felhajtatott 225 drb szarvasmarha és borju, 200 drb bárány, 210 drb ló és 300 drb sertés.

A baromfi piacra a behozatal kicsiny volt és a baromfi árak te emesen emelkedtek.

Arverés élá került 3 katonai selejt ló, melyek 115—120 koronáért adtak el.

Arak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja 530—580 koronáig. Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 430—520 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási célra — koronáig. Igásőkör párja 440—500 koronáig. Fejőstehén kis borjas 140—220 koronáig. Szopóborju levágásra darabja 18—34 koronáig. — Rugottborju drbja 48—130 koronáig. Juh párja — koronáig. — Bárány párja 12—15 korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja — korona. Hintósló párja — koronáig. — Igásló elsőrendű párja — koronáig. — Igásló másodrendű párja 440—500 koronáig. Parasztló párja 260—360 koronáig. — Rossz ló (levágásra) párja — koronáig. — Elcsigázott ló drbja poronáig. — Kincstári mustra ló drbja — koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrja 84 fillérig. — Félhizott sertés klgrja 80 fillérig. Süldősertés párja 36—56 koronáig. Pecsényemalacz drbja 3.60—6.00 fillérig. Fiasokca drbja 44—76 koronáig. Paraszthizlalású sertés klgrja — fillérig. — Három hónapos malacz párja — koronáig.

Baromfi vásár: Hizottliba párja 14—18 — koronáig. Soványliba párja 4.80—5.80 fillérig. Fialalliba párja — koronáig. — Kappan párja 5.60—6.00 fillérig. — Idei csirke sütni való párja 2.60—3.00 fillérig. Idei csirke rántani való párja 2.40—3.20 fillérig. Gyöngycsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 4.40—6.00 fillérig. Pulyka párja 10—12 koronáig. Tojás 5 drb 20 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 2.20 fillérig. Vágot hal klgrja 2.40 fillérig. — Jegelt halak klgrja 1.20—1.60 fillérig. — Apróhalak klgrja — fillérig. — Kecsege kilogrammja 2.80 fillérig.

A hetipiac 11 óra után kezdett oszolni.

Szeszüzlet.

— Április 26. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék: 12.80—13 — korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 26. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 84 — 86 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 94 — 96 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 92 — 94 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 88 — 90 fillérig.

Sertéslétszám. Április 23. napján volt készlet 50,361 darab, április 24. napján felhajtatott 1652 darab, április 24. napján elszállított 535 darab, április 25. napján maradt készletben 50,878 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, április 26.

Magyar aranyjárdék 40/o	117.50
Magyar koronajárdék 40/o	92.75
Magyar arany 41/20/o	120.75
Magyar ezüst 41/20/o	100.50
Magyar keleti vasut	118.—

Magyar földterhermentesítési kötvény	93.—
Magyar italmegváltási kötvény	99.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	173.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.—
Osztrák papíráradék	98.25
Osztrák járadék ezüst	97.80
Osztrák járadék arany	117.60
Koronajáradék	97.25
1860-iki államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bankrészvény	1680.—
Magyar hitelbank részvény	695.50
Osztrák hitelbank részvény	692.50
Osztrák-magyar államvasút	691.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.07
Német birodalmi márka	117.52
London	240.25
Paris	95.45

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 26.

Déltőzsde. Buzakinálát kielegítő, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 38,000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek szilárdak. Időjárás boros.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.68—7.69
Buza májusra	7.68—7.69
Buza októberre	7.82—7.83
Rozs áprilisra	7.85—7.90
Rozs októberre	6.80—6.82
Zab áprilisra	6.74—6.76
Zab októberre	5.60—5.61
Tengeri májusra	5.34—5.36
Tengeri júliusra	5.43—5.45
Repce augusztusra	13.40—13.50

Zárul 5 órakor:

Buza áprilisra	7.67—7.68
Buza májusra	7.67—7.68
Buza októberre	7.81—7.82
Rozs áprilisra	7.85—7.90
Rozs októberre	6.80—6.81
Zab áprilisra	6.71—6.73
Zab októberre	5.60—5.62
Tengeri májusra	5.34—5.35
Tengeri júliusra	5.39—5.40
Repce augusztusra	13.50—13.60

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	693.—
Magyar hitelrészvény	695.50
Leszámitolóbank részvény	448.—
Rima-Murányi vasmű részvény	503.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	691.75
Közuti vasút	578.—
Városi villamos vasút részvény	303.—

CSARNOK.

A kis Hanna regénye.

Irta: *Unger Ilka.*

(Vége.)

Soká haladtak szó nélkül, végre a doktor megunt a csendet s odafordult vezetőjéhez:

— Messze megyünk még? kérdezte szórakozottan, miközben a pálcája gombjával játszott.

Az asszony csöndesen ingatta meg lecsüggedt kis fejét és talán motyogott is valamit, de azt már nem hallotta a doktor, ott járt ő gondolatban az asszonykájánál, a puha, meleg otthonban. Láta, amint megbontott hosszú haja elborítja a rózsaszín szalagos hálókabát csipkés patyolatját s a márványfehér lábcskákról lekerülnek a puha selyemharisnyák. Érzte piros ajkának szenvedélyes csókját, ölelő karjának édes melegét s gondolatban reá nyomja égő száját a csipkék közül előmosolygó remek vállára.

Azonban mintha megvadult, részegen szárguldó paripa elé gyöngö, szüziiesen fehér lilimot dobta volna, úgy állott meg hirtelen Bosnyák az arca halatosan sápadt volt, amint figyelte az előtte didergő leány viszhangzó sóhajtását.

— Hanna! lihegte elrekedt hangon. Hogy tehetett ön ilyet? Ez örültség! . . .

A leány nem felelt zemmít, csak mintha halkan után lehelte volna:

— „Örültség.”

— Most menjen szépen haza! — mondá a doktor már kissé szelidebb hangon, gyöngéden megfogta a leány karját, melynek fagyos hidegét átérzte még a vastag kendőn is.

— Meghüti magát, folytatta aztán türelmetlenül, látva, hogy az meg sem mozdul. Szivarja felszított tüzenél szánakozva nézett az arcára, amely most csodálatosan vékony volt és szinte hamuszínűen szürke.

— Ur Isten! mi baja önnek? mormogta

rémülten s melengetni kezdte görcsösen összeszorított, fagyos kis öklét.

— Mit tett maga, bohó kis Hannám? . . .

A leány fázó, szőke fejcskájé, — melyről lecsüszott a barna meleg kendő, — erőltlenül borult a doktor vállára. Halkan zokogott, mint a gyerek, ha nagyon fáj kicsi szivecskéje.

És közbe beszélt is, fuldokolva, szinte esze-lős összevisszaságban.

— Lássá, mit tettem volna mást, élni nem érdemes, így aztán vártam, hogy most megöl a bánat, de hát még sem tudtam meghalni. Az Uristennek úgy látszik nem kellettem, én pedig az övé akartam minden áron lenni s miután már maga úgy sem szeret, hát gondoltam könnyen végzek ezzel a hitvány étellel! Az édes apámnak volt egy kis üvegje, tudtam, hogy mérég van benne, csuf, barna mérég, keserű, mint a fájdalom . . . s én egy lélekzetre kitétem mégis! Emlékszik még a tavaszra? Hát arra a sok-sok seép boldogságra, amit akkor nekem mondott? . . . Ez jutott az eszembe, most, hogy felkerestem magát s ennek az emlékére kérem, bocsásson meg!

Kinos vergődéssel szoritotta arcát a doktor vállára, az egész teste reszketett, mint a haldokló, őszi napsugár s Bosnyák durván rázta meg a karját:

— Hogy lehetett olyan örült, megmérgezni magát egy — semmiségért! . . . mondta csaknem kiáltva. A fogai összevacogtak, amint arcán érezte a szegény kis leány halatosan hideg ajkát . . . aztán felkapta az ölebe merev kis testét, mint egy marék könnyű hófehér pelyhet, s futva indult el vele a párázatos őszi éjben.

— Haza viszem! sugta a fülebe szinte lélekzettel nélkül. — Meglássa, megint jó lesz minden!

Hanna rákulcsolta remegő két karját a férfi nyakára, hosszú arany haja mint valami excentrikus ragyogó pellezine simult didergő vállaira. Szép, álmódó szeme le volt hunyva s egymásra tapadt ajkai csak nehezen nyíltak amint lihegett!

— Ah, milyen szép most minden, pedig ősz van . . . és hideg (itt jobban belesimult a Bosnyák karjaiba) s a mellére temetve arcát folytatta tovább:

— Ugy-e, hogy szeret? Én jó Istenem, még a mérég is édes így, még a kín, a fájdalom is gyönyörűség!

Hirtelen egy nagyot rándul gyöngö kis teste, aztán egy irtózatossá sikoltott s apró körmeit halalos kinos tusában vágta a férfi nyakába, az arca olyan lett, mint egy meduzza-fővé vált madonnakép . . .

Édes kicsi Hannám! könyörgött neki a doktor, azonnal otthon vagyunk, csak egy percig legyen még erős! . . .

Már ott voltak a Tar-hegység alatt, a kis fehér házban minden csendes volt, csak a Hanna szobájában égve hagyott lámpafény pislantott szomorú árvasággal.

Bosnyák durván rugta be a kis faragott zöld ajtót s vigyázva, végtelen gyöngédséggel tette le a leányt a felvetett, csipkés ágyra. Aztán föléje najlott s a fáradságtól kihevült arcát figyelve szoritotta a szívére.

— Nem ver! — mondotta aztán halalos megdöbbenéssel, szinte összezavarodtak a gondolatai, befödte két kezével kiégett, száraz szemét. Sirni nem tudott, csak reszketett az egész teste s úgy érezte, hogy boldogtalan . . .

Majdnem egy félóraig állt ott, bámulva a kts szüziiesen fehér leányszoba faláról lemosolygó szentképeket, melyek tele voltak aggatva a Tar-hegyen együtt szedett vadvirágok maradványaival.

Aztán egyszerre eszébe jutott a felesége is, aki bizonyára várja otthon féltő aggóóással; lehajolt tehát és vonagló, hosszú bucsucsókból tapadtak lázas ajkai a leány arcára, amely most már nyugodt volt és szinte elefántcsont fehér és a lámpa szomorú fényénél olyan szőke reflexszel mosolygott elő gömbölyű nyaka a csipkés ingfodrok közül, mintha aranyporral lett volna bezománcozva.

Végre megindult Bosnyák, hogy elmenjen; a feje lecsüggött s a szíve telve volt elegületlenséggel. Az ajtóból még egyszer visszafordult s ujjával csókot dobott a halott felé. És a kis Hanna hideg arca immár mintha szeliden, megbékülten mosolygott volna reá s a megtört, kék szemei átölelték volna távozó alakját szerelmes ragyogással . . .

A szép, szőke asszony kínos türelmetlenséggel várta ezalatt, nem tudott lefeküdni, beleült hát a puha plüss-fotelbe s onnan nézegetett ki a világtalan éjbe.

Amint jönni látta az urát, elébe futott s fürtös szép fejét meghittent temette széles mellére:

— Csakhogy már itt vagy, édes szerelmem, — suttogta összerázkódva és egy bolondos kis köny szaladt ki tiszta, kék szemén; úgy féltem egyedül!

— Oh te bolondos kis babicám! — mormogta Bosnyák rekedten, miközben megcsókolta az asszony összecücsörített parányi száját. De ez a csók csodálatosképpen most nem esett jól neki; úgy érezte, mintha az asszonykája elevenen piros ajka helyett a szegény kis Hanna fakó, halálosan hideg szájacskáját érintették volna ajkai és akkor is, midőn a menyecske meleg, pupa testével hizelkedve — mint egy bájos kis cica — kuporodott az ölébe, úgy hitte, hogy künn van a zivataros késő éjszakában s a szőke leány merev, holtra vált alakját tartja a karjai közt, mint egy marék könnyű, hófehér pelyhet.

IDEGENEK ARADON.

— Április 26. —

Fehér Kereszt szálloda. Platsek Adolf utazó Budapest. — Deutsch Géza utazó Budapest. — Várnai József utazó Budapest. — Macher Ferenc utazó Budapest. — Goldfaum Dávid utazó Budapest. — Kalmon Mór utazó Budapest. — Frölich Berthold utazó Bécs. — Grosser Vilmos utazó Bécs. — Fink Tódor kereskedő Temesvár. — Grün János utazó Budapest. — Sell Pál utazó Budapest. — Fischhof Adolf utazó Bécs. — Kriehaber József utazó Budapest.

Központi Szálloda. Fromer I. bankigazgató Budapest. — Markas Márton gyáros Szászrégen. — Dr. Bak Illés ügyvéd Budapest. — Noe Károly mérnök Bécs. — Juhász Imre M.-Hegyes. — Kulcsár Mihály utazó Budapest. — Deutsch Károly utazó Nagyvárad. — Brachfeld Géza kereskedő Budapest. — Róna Hugó kereskedő Budapest. — Nagy Károly utazó Bécs.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnái este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este —	Gyorsvonat délelőtt 8.23
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeséről szv. r. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. u. 11.—
Borosbeség szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 199. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1901. évi április hó 27-én.

A bor.

Falusi történet 3 felvonásban. Irta: Gárdonyi Géza.

SZEMÉLYEK:

Baracs Imre	Arkossy V.	Göre Gábor	Bács Károly.
Baracs Matyi Rubos A.	Göre Gáborné Tolnainé.	Durbints Pál	Polgár S.
Baracsné	Angyal Ilka.	Ceglédi Pál	Palóci Pál.
Szunyogné	Bácsné.	Bgy fia	Garai L.
Szunyog Rozi	Komlósy I.	Kocsis	Bánáthi Bde.
Mihály	Mezei Péter.	Kisbíró	Sólyom L.
Eszter	Tomcsányi R.		

Kézbeve 7 és fél órakor.

6215—901 urb. sz.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék mint. urbéri bíróság Bulbóca János és társai kérelméhez képest, ezzel közhírré teszi, hogy Kurtics község még nem tagosított területére, és pedig az ugynevezett „Friebeisz“-határnak az a része, a mely északon a „Sármezei pusztá“ és a község keleten a zsellér legelő a Vörös Antal örökösei, az arad-kurticsi országot és a tagosított rész, délen: a Purglytanya, Cziffra-pusztá, Friebeisz-pusztá; nyugaton a gróf Almásy Kálmán, a Friebeisz Riza pusztája, a közlegelő, az államvasutak és a lóherés földek által határoltatik és 2027 hold 1346 négyszögöl területet tesz ki, továbbá a „Marci-bányi“ határnak az a része, mely északról: Mácsa községe, a Kutas-pusztá; nyugatról: a kisiratosi pusztá; délről: a közlegelő, a zsellér legelő, a kisiratosi ut; keletről pedig az Andreyiné pusztája által van határolva és 1160 catastralis hold 777 négyszögöl területet tesz ki, a tagosítási eljárás kérelmezett, miért is az előnyomozati tárgyalás, illetve a tagosítás kérdése feletti szavazás megejtési határnapul a folyó 1901. évi május hó 17-ik napjának d. e. 9 órája Kurtics község község-házához kitűzött a mikorra és a hova az érdekelteket a törvényes következmények terhe alatt azon figyelmeztetéssel idézi, hogy a meg nem jelentek úgy fognak tekintetni, mint a kik a tagosítási kérelemhez hozzájárulnak.

Kelt, Aradon, a kir. tszék mint urbéri bíróságnak 1901. évi április hó 20-ik napján tartott ülésében.

Ribiczey,
kir. tszéki bíró.

593

Arad sz. kir. város közp. választmányától.

15—1901. k. p. v. sz.

Hirdetés.

Arad sz. kir. város központi választmánya ezzel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választókerületben az országgyűlési képviselő választóknak a folyó évben kiigazított, és az 1902-ik évben érvényes névjegyzékével együtt, 1901. évi május hó 5-ik napjától kezdve 25-éig bezárólag a városház tanács termében közszemlére kitétetik.

Az ideiglenes névjegyzékek kiigazítása iránt írásban benyújtandó kérvények folyó évi május 5-től 15-éig, az ezekre tett észrevételek pedig május 16-tól 25-éig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalában fogadtatnak el.

Arad, 1901. évi április hó 20-án.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos.
közp. választ. elnö.

Városi és megyei telefon sz. 10.

Hoffmann Sándor

A „FECSKÉHEZ“
A „FECSKÉHEZ“
A DIVAT-ÁRUHÁZA ÉS SZÖNYEG-TELEPE
Színház-épület. A R A D, Színház-épület.

Gyermek ruhácskák és kötények remek kivitelben.

Friss árukból álló nagy raktáramat a m. t. vásárló közönség különös b. figyelmébe ajánlom. Elvem olcsó árak mellett nagy forgalmat elérni, tehát mindenki, ki készpénzért óhajt vásárolni, 5% pénztári engedményt vehet igénybe.
(100 forintos vásárlásnál 5 forint megtakarítás.)

Lakásváltoztatás

alkalmából ajánlom nagy választékú

szőnyeg, függöny és ágyterítő raktáramat.

Szőnyegek már 19 krtól legfinomabb minőségig mind szolid gyártmány és a nagy forgalom következtében 8 és 10 méteres maradékok 25% engedmény mellett kaphatók.

Sikerült oly jó minőségű és finom bőrkeztűket vásárolnom, hogy meglepi a vásárlót, úgy tartóság, mint kivitel tekintetében és

párja csak 95 kr.

Fegyhazi harisnyák árjegyzék szerint. — Napernyők óriási nagy választékban.

Franczia delaineek és batisztok meglepő szép mintákban.

Női ing-blousok csak 99 krajczár darabja.

A magy. kir. államvasutak budapesti jobbparti üzletvezetősége.

11146—901. sz.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak Budapest—Kelenföld állomásán lévő két emeletes lakóépület korhadt földemeinek intézetünk faanyagával történendő kiváltása és a vele kapcsolatos munkák létesítése céljából ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

A tervek, az ajánlati költség-számítás, részletes leírás verseny feltételek és a zárlevél tervezete Bpest-jobbparti üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályánál (Külső Kerepesi-ut 13—15. sz. I em. 54) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg felbélyegzett ajánlatok legkésőbb f. évi május hó 2-án déli 12 óráig üzletvezetőségünk I. osztályánál Budapest VIII. ker. Külső Kerepesi-ut 13—15 sz. nyújtandók be lepecsételve eme felirattal: „Ajánlat a budapest-kelenföldi lakóépület földékváltására.“ Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Bánatpénz-fejében legkésőbb f. évi május hó 1-én déli 12 óráig 500 kor. azaz ötszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban, gyűjtőpénztárunknál (Külső Kerepesi ut) leteendő.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó. Az értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén a legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb árfolyam szerint számítottak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértivevényes adandók fel. Az ajánlatok között a szabadválasztási jogot magunknak fentartjuk.

Budapest, 1901. évi április hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomtat nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak.

58053—901. sz.

Pályázati hirdetés

(Szerecsen-szürke posztó szállítása iránt.)

A magyar kir. államvasutak igazgatósága: mozdonyvezetői, fűtői és kocsirendezői személyzete részére az 1901, 1902, 1903, 1904 és 1905 években szükséges téli ruhák elkészítéséhez felhasználható alább felsorolt posztó és bélés szövetek szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az öt évi megközelítő összszükséglet a következő:

1.) 6500 meter 136. cm. széles szerecsenszürke középfinom posztó mozdonyvezetői kabátokhoz;

2.) 8500 meter 136 cm. széles szerecsen-szürke durva posztó fűtői és kocsirendezői kabátokhoz;

3.) 5500 meter 136 cm. széles szerecsen szürke durva posztó fűtői és kocsirendezői nadrágokhoz és

4.) 4540 meter 136 széles szürke gypjubélés a fűtői és kocsirendezői kabátokhoz;

Az ajánlatok az 1901. évi május hó 14-éig beterjesztendők, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyszintén az általános szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest VI. Andrassy-ut 73 sz. II. em. 43. ajtó) valamint minden üzletvezetőségénél megtekinthetők vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta útján is megrendelhetők, megjegyezvén hogy az általános szállítási feltételek minden példányáért 50 fillér a különleges feltételekért pedig 30 fillér fizetendő. A feltételeknek posta útján való megküldése esetén 20 fillér posta költség is beküldendő.

Budapest, 1901. április hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomtat nem díjaztatik)

Kiadó lakás.
Egy 3 szobás
lakás,
 közel a főtérhez
 május 1-jétől
kiadó. 464

Bővebbet Csernovits Péter-utca 27.

Rokonszenves, 38 éves, józan életű

fiatal ember,

műszaki vezető, 2600 korona jövedelemmel és nyugdíjképes-séggel, ismeretség hiányában ezuton keres 20—25 éves, róm. kath., háziasszony nevelt

leányt feleségül,
 hozomány megkívántatik.

Ajánlatokat „Villanyos“ jellege alatt a kiadóhivatal továbbít. Ügynökök kizárva. 551

Répamag,
Lóheremag sdb.
Csemeték,
Pekingi kacsák,
Magyar

bikák

293

kaphatók:

gróf Teleki Arvéd ur
 drassói uradalmában
u. p. Koncza.
Páris: Grand Prix.

Magy. kir. államv. üzletvezetőség Arad.

10580. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhíré teszük, hogy folyó évi május hó 1-től kezdve: a Temesvár—lipa—radnai helyi érdekű vasuton fekvő: Simon-tanya-Fibis megálló rakodóhely Fibis nevet fog viselni.

Arad, 1901. évi április hóban.

Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Üzlet-áthelyezés!

Márkus Lajos

lértli-divat, cipő és kalap-raktára

folyó évi május hó 1-én
 Aradon, az Andrássy-tér 15. sz. a. Hermann-féle házba
átköltözködik 280

és ott az **Aradi Louvre** czim alatt folytatva lesz.
 A most még **Andrássy-tér 17. sz. a. lévő nagy áruraktár** a n. é. közönségnek alkalmat nyújt **igen jutányos** bevásárlásra, mire a vevő közönség figyelmét tisztelettel felhívjuk.

Meghívás

az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság
XX. rendes közgyűlésére,

mely Aradon, a részvénytársaság saját házában lévő igazgatósági helyiségben **1901. évi május hó 26-án d. e. II órakor** fog megtartatni.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1900. év üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1900. évre vonatkozó üzleti zárszámadások és mérleg előterjesztése, valamint a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség hováfordítása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
4. Az alapszabályok 40. §-a értelmében kilépő három igazgatósági tag helyeinek választás utján betöltése.
5. A felügyelő-bizottság tagjainak választása.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít: a részvények le nem járt szelvényekkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt Aradon: a társaság főpénztáránál; Budapesten: a „Magyar Agrár és Járadek bank“-nál; Bécsben: „Schoeller & Comp“ uraknál; Berlinben: a „Breslauer Discontobank“-nál és „Born és Busse“ uraknál; M. m. Frankfurtban: „V. Erlanger & Söhne“ uraknál leteendő. hol azokról megfelelő elismervények adatkak. Arad, 1901. év április hó 26-án.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság igazgatósága.

592

Magy. kir. államvasutak.

36014—1901. sz-hoz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1902. évben szükséges vasuti talpfák, váltó és külön talpfák szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet:

- a) 10.000 drb. 270 cm. hosszú I-ső rangu fenyőtalpfa
- b) mintegy 140.000 drb. 270 cm. hosszú I-ső rangu,
- c) mintegy 220.000 drb. 250 cm. hosszú I-ső rangu és
- d) mintegy 340.000 drb. 220 cm. hosszú II-od rangu tölgy vagy bükkfa, továbbá
- e) mintegy 6000 köbméter tölgy váltó és külön talpfa szállítására.

Kedvező árak mellett a c) és d) alatt érintett talpfák, valamint az e) alatt érintett váltó és külön talpfák szállítása három évi időtartamra is biztosítatik.

A szállításra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló „Ajánlati felhívás“ valamennyi ország kereskedelmi és iparkamaráinál, az országos iparegyesületnél, a kersk. muzeum igazgatóságánál, valamint a m. kir. államvasutak

üzletvezetőségeinél megtekinthető és a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési (A III.) szakosztálynál) Budapest, Andrássy-ut 73 sz. II em. 44 ajtó) kapható.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékban ezen felirattal: „Ajánlat 36014/901 számhoz“ ellátva, legkésőbb **f. évi május hó 15-én déli 12 óráig** a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta útján oda be- küldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alulírott igazgatóság budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módozatok betartása mellett tételnek, valamint az olyanok is, amelyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tételtek, nem vétetnek figyelembe. Budapest, 1901. április hó.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utányomás nem díjazatik.)

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Radnai járás főszolgabírájától.

1374—1901.

Pályázati hirdetmény.

M.-Szlatina, Baja és Gyulicza községekből ujabban alakított közegészségügyi körben rendszerezett és a szabályszerű látogatási díjjakon felül Munk H. és fiai szlatai birtokosok és gyártulajdonosok által a gyárorvosi teendőkért évi 2000 kor., Gyulicza község részéről 145 kor. 28 fillér, Baja község által 76 kor. 52 fill., M.-Szlatina község által 64 kor. 34 fillér, összesen tehát 2286 kor. és 14 fillér évi fizetéssel javadalmozott m.-szlatai körorvosi állás a vármegye alispánjának folyó évi március hó 2-ról 6424. sz. a. kelt rendelete alapján betöltendő lévén. választási határnapul **f. évi május hó 18-ik napjának d. e. II óráját** M.-Szlatina községbe kitűzöm, a pályázni kívánókat törvényszerűleg felszerelendő pályázati kérvényeiknek a választást előző napig leendő benyújtására felhívom.

M.-Radna, 1901. április hó 20-án. 468

Csukay,
 főszolgabíró.

M. kir. amv. áll. üzletv. Zágráb.

9762—I.—1901. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének központjában két, egyenként 600 korona évi fizetés és 240 korona lakbér, valamint szolgálati egyenruha élvezetével egybekötött hivatalos állás üresedett meg.

Annak előre bocsátása mellett, hogy a polgári alkalmaztatásra jogosító hadügyi, vagy honvédelmi ministeri igazolvánnyal bíró kiszolgált altisztek az 1873. évi II. törvényzikk értelmében ezen állások betöltésénél elsőbbséggel bírnak, felhívjuk mindazokat, a kik ezen állásokra pályázni ohajtanak, hogy kellőképp felszerelt folyamodványukat, melyben a magyar állampolgárság, s az igazolványos altiszteknél a 45, másoknál pedig a 35-ik életévet meg nem haladó életkoron, ép és egészséges testszervezeten felül a magyar irás- és olvasásban, valamint a számolás elemeiben való jártasság is kellően igazolandó, a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez czimezve legkésőbb **f. évi április hó 30-ik napjáig** annál inkább beterjessék, mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A katonaságtól közvetlenül, a szolgálat folytonosságának megszakítása nélkül hozzánk átlépő katonai altiszteknél, véglegesítésük esetében a katonai szolgálatban töltött idő az alapszabályszerű utánfizetésnek megfelelő havi részletekben leendő befizetése mellett, nyugdíjjogosult idejökbe be fog számíttatni.

Zágráb, 1901. április hó 14.

Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)